

KÖSZÖNTSÜK A JÉZUSKÁT!

RÉGI KARÁCSONYI ÉNEKEK

Köszöntsük a Jézuskát!
Régi karácsonyi énekek
a Felvidékről

A kiadvány megjelenését támogatták:

Tánczos László, Vágsellye
és sokan mások

A XLIV. Országos Néprajzi és Nyelvjárási Gyűjtőpályázaton
III. helyezéssel díjazott munka, 1997-ben, Budapesten

ISBN 80 – 89001 – 30 – 0

© Harmath Lajosné Vöröss Kornélia
© Csemadok Területi Választmánya, Dunaszerdahely

KÖSZÖNTSÜK A JÉZUSKÁT!

Régi karácsonyi énekek
a Felvidékről

Harmath Lajosné Vöröss Kornélia
Hajós

Dunaszerdahely, 2004.

Gyurcsó István Alapítvány Könyvek 31.

Szerkesztik:

Bárdos Gábor
Huszár László
Kovács László
Végh László

Ajánló sorok

Harmath Lajosné Vöröss Kornélia

kötetéhez

A szülőföld iránti múlthatatlan szeretet, az elődök iránt érzett tisztelet, a népi hagyományok kincseinek keresése hozta létre ezt a könyvet. Vöröss Kornélia számára a szülőföld, a csallóközi Gúta község, amelyet több ezer sorstársával együtt neki és családjának is el kellett hagynia 1947-ben és Magyarországon voltak kénytelenek letelepedni. Édesanyja tanítónő volt és akkoriban, a második világháborút követő üldözések idején, a magyar pedagógusokra nem volt szükség Csehszlovákiában, hiszen úgy gondolták, a magyar etnikum felszámolása végleges és visszafordíthatatlan. Kornélia szülei nyomdokaiba lépve, már az új hazájában, tanítói oklevelet szerzett és nemzedékeket nevelt fel 1948-tól 1982-ig, nyugdíjba vonulásáig, a Bács-Kiskun megyei Hajóson. Munkája mellett évtizedekig gyűjtötte önkéntes néprajzkutatóként a néphagyományokat és a gyermekfolklór kincseit a Felvidékről áttelepítettek között, azoktól a sorstársaitól, akik nem maradhattak a szülőföldjükön, de a szívükben és emlékeikben hordozzák az egykori otthont egészen a halálukig. Felvidéki látogatásai közben felkereste volt honfitársait is, hogy énekeikkel gazdagítsa e szép hagyományokat tartalmazó könyvet.

A gyermekvilág hagyományaiból *Aranykertben aranyfa...* címmel a Kecskés László Alapítvány már megjelentetett egy szépen illusztrált kötetet és most a karácsonyi szokáskörhöz kapcsolódó énekeket veheti a kezébe az olvasó. Ennek a könyvnek az anyagát a Csallóköztől a Bodroghözig terjedő területéről, 12 községből származó adatközlők szolgáltatták. Mozaikszerűen rakodnak össze benne ennek a több száz kilométeren elhúzódó magyarlakta vidéknek a 20. század első felében létezett karácsonyi hagyományai. A feledhetetlen gyermekkor karácsonyait idézik fel ezek a gyökereiktől elszakított emberek és szerzőnk nagy lelkesedéssel, fáradhatatlanul vetette papírra az énekeket. Számunkra, ma Szlovákiában élő magyarok számára, fontos az, hogy megismerjük, ápoljuk és szeressük hagyományainkat. Ebben mutat példát nekünk Nelli néni, ehhez segít hozzá bennünket ez a könyv.

Gúta, 2004. október 10.

Angyal Béla

Bevezető

I.

A kis Jézus születésének áldott ünnepe a karácsony, a legnagyobb, legszébb ünnepe a kereszténységnek.

A karácsonyi harangok zengése békességet, szeretetet hirdet minden jóakarátú embernek. Gyermekkorunk karácsonyainak emléke szívünkben őrizve megmarad, amíg csak élünk ...

Nyolc vagy kilenc éves koromban, 1935-36 táján hallottam először anyai nagymamámtól, özv. Tánczos Lászlóné Szabó Emiliától Gútán a karácsonyi vacsora előtt, és régi szokás szerint, a legidősebb családtag által elmondott hálaadást és kérést. Lelki szemeimmel még most is látom szeretett nagymamám törekeny alakját, ősz haját, összekulcsolt, öreges kezeit, és hallok a halk, kedves hangján elmondott karácsonyi köszöntőt.

Mint egy örökséget, azóta is őrzöm ezt a gútai hagyományt, a karácsonyi áldás szép, ősi szövegét:

„Hála légyen az édes Jézusomnak, hogy meg hagyta érnünk e máj dicsőséges szent napot, úgy, mint Krisztus Urunk születése napját, Szent István, Szent János, első mártírok napját.

Engedje az édes Jézusom, hogy több számos napokat is megérhessünk erőben, egészségben!

Adjon országunkban csendes békességet, bort, búzát, gabonát, leányzó gyermekünknek szép vőlegény mátkát, kivel atyjának és anyjának örömére, a mennyei karok betöltésére élje világát!

Dicsértessék a Jézus Krisztus!”

Legidősebb adatközlőm, a Borsiban született 94 éves Molnár Andrásné Hajdu Mária gyermekkori karácsonyi emlékét szó szerint idézem:

„Hát, az volt a legboldogabb, legnagyobb öröm nekünk, a gyerekeknek, amikor édesapám hozta be a szalmát a szobába, megállt az ajtóban az öszsegöngyölt szalmával, és először elmondta a verset:

Adjon Isten több karácsonyestét elérni,
nem ilyen szomorút, örvendetesebbet,
bort, búzát eleget,

holtunk után lelki üdvösséget,
azt kívánom az egész ház népének!

Mindnyájan mondtuk, hogy: – Köszönjük!

Akkor széjjelrakták a szalmát, és hogy milyen boldogan ünnepeltünk! Mindig ott aludtunk a szalmán, sőt még az idős nagyapánk is ott aludt velünk, míg a szalmát ki nem vitték.

Mi gyerekek majdnem sírtunk, hogy ne vigyék még ki a szalmát:

– Édesapám, ne vigye még ki! – De már úgy össze volt törve, hogy! Az meg olyan nagy bánat volt, ha kivitték, eltűnt a karácsony!”

A Bodrogszerdahelyről Hajósra áttelepített Miglécz József 1928-ban született. Görög katolikus vallású. Így emlékszik a régi karácsonyokra:

„Karácsonyvárás előtt az advent böjtökkel tele. Csak vasárnap volt hús főzve. Ádám-Éva napján egész nap böjtölni kellett, csak a csillag feljötté és a karácsonyi gyertyagyújtás után volt a vacsora, ami halles volt.

Vacsora előtt édesapám az asztaltól felállt, kezében pohárban bor vagy pálinka volt, és elmondta köszöntőjét. A család állva hallgatta:

Adjon az Isten több karácsonyestéket elérni,
nem ilyen szomorút, örvendetesebbet,
bort, búzát eleget,
holtunk után lelki üdvösséget,
szívemből kívánom az egész háznépnek!
Valakik ezt házban mind meghallottátok,
szálljon az egeknek harmatja reátok!
Midőn megcsendül utolsó órátok,
legyen az egekbe örökös hazátok!

A köszöntő befejezése után állva elénekeltük a szájhagyományok útján megtanult régi éneket:

Nagy örömnapp van ma,
mert szent Szűz Mária
fiat szülé Betlehemben,
ki az Isten fia.

Gyöngén átkarolja,
övé minden gondja.
A Teremtő nagy Urának
altatóját mondja."

(lásd 13. ének)

A Nagymácsédon 1920-ban született Gál Jánosné Annus néni karácsonyi emléke:

„Nálunk karácsony másnapján volt a suprálás (vesszőzés, supra = vir-gács). Nagyon vékony vesszőkből fonott kb. 40 cm hosszúságú suprával jártak a fiúk, körülbelül 14 éves korig házról házra. Korán reggel már indultak.

Mihozzánk is a körösztyanyám fia már olyan korán jött, hogy még ágyban voltunk. Úgy megpacskolt a suprájával, hogy majdnem sírtam! Beköszönt:

– Dicsértessék az Úr Jézus Krisztus!

Azután elmondta a mondókáját:

Egészséggel, üdvösséggel,
több jóval, kevesebb bűnnel
múlassák el ezeket a jeles ünnepnapokat
úgy, mint Krisztus Urunk szent születése napját.
Adjon Isten a gazdának
két-háromszáz kepe búzát,
az asszonynak tyúkot, lúdat,
a leánynak szép szűz virágot,
akivel a teste-lelke megnyugszik!
Dicsértessék az Úr Jézus Krisztus!

Utána ezt mondták:

– Kilises ne légy! Kilises ne légy!

Jól elverték a lányok fenekét a suprával, de kaptak az asszonyok is!
A fiúk kaptak ajándékot: kalácsot, diót, almát, néhány koronát.”

II.

Gúta, Borsi, Bodrogszerdahely és Nagymácséd régi karácsonyi nép köszöntőit ismertettem. Gútai születésű vagyok. Borsiban, Bodrogszerdahelyen és Nagymácsédon sohasem jártam.

Gyűjtésem színhelye a Bács-Kiskun megyei Hajós nagyközség, ahová a régi feljegyzés szerint 16 felvidéki községből telepítettek át 1947-ben ma-gyar nemzetiségű, vallási megoszlás szerint római katolikus, református és görög katolikus családokat.

Magyarország lett az új hazánk, Hajós a lakóhelyünk, de a szülőföldünket nem felejtjük, hisz minden kedves emlék odaköt.

„... Bármily közel áll az ember szívéhez az egész haza, még közelebb áll az a hely a hazában, ahol született.” (Petőfi Sándor)

Ötvenhét év elmúlt az szomorú emlékű áttelepítés óta. Sok víz lefolyt azóta a Dunán, a Vágon, a Garamon és Bodrogon. Több család elköltözött Hajósról közelebb a szülőföldhöz, a határ mellé. Az idős nemzedék pedig már a temetőben pihenve alusza örök álmát.

Mint a Magyar Néprajzi Társaság tagja és önkéntes néprajzi gyűjtő 1996-ban kezdtem a régi karácsonyi szokásokat és azokat az énekeket gyűjteni, amelyeket a II. világháború és az áttelepítés előtt énekeltek az egyes falvakban.

Megható volt, ahogy a szívekben több, mint fél évszázadig szunnyadó régi, kedves, szép karácsonyi dallamok felcsendültek, életre keltek.

Volt, aki felnőttként került az új hazába, és szívében-lelkében megőrizte az otthoni karácsonyok emlékét. Elmesélték, hogy gyermekkorukban Ádám-Éva napjának délutánján, estéjén ők is jártak „mendikálni”, ahogy a Csallóközben mondták. Mátyusföldön „ablakok alatt énekeltek”, Diószezen, Borsiban, Bodrogszerdahelyen „kántáltak”.

Molnár Andrásné a kántálásra így emlékezik:

„Kántálni jártunk gyerekkorunktól kezdve. Kicsinyek voltunk, és mentünk mindig mind a hárman.

Bekiabáltunk:

– Szabad az Istent dicsérni?

Kiszóltak:

– Szabad.

És akkor elénekeltünk egy éneket, akkor kijöttek, hogy:

– Gyertek be!

Bementünk, és akkor adtak vagy almát vagy ilyesmit. Akkor még pénzt nem adtak.

Egy régi kántáló ének: *Sötét éjjel Betlehem tájára ... (lásd . ének)*

A fiúk betlehemezni is jártak.

Betlehemes ének: *Keljetek fel, pásztorok ... (lásd 42. ének)*

Volt csinálva betlehem. Deszkából volt. Szép, nagy. Benne úgy, mint a jászolban, Jézuska. Voltak pásztorok, bárányok meg tehén, minden.

Akik vitték a betlehemet, azok voltak az „angyalok”. Fiúk voltak azok is.

Fehér ing, ilyesmi volt rajtuk, olyan, mint a ministránsokon, olyanforma.

A két Gubán, az öreg pásztorokon meg olyanforma vastag suba, mint régen volt a juhászokon, bojtárokon. Nagy süveg, sapka a fejükön meg egy fokosbot a kezükben.

A két Guba énekelt: *Jó volt dolga Jakabnak ... (lásd 52. ének)*

Ketten voltak. Mindig ketten voltak. És akkor álltak meghajolva, és úgy verték a botot, olyan öregesen.

Karácsony után a betlehemet elrakták minden évben.”

Díoszegen másként kántáltak. Andrásy Piroska így idézi emlékeit:

„Ádám-Éva estéjén volt a kántálás. Iskolás gyermekek párosával vagy csoportokban, lányok, legények, általában az ifjúság az éjféli miséig bezárólag járta a házakat, rokonokat, barátokat, és az ablak előtt karácsonyi éneket énekeltek:

Betlehem kis falucskája

Karácsony szent éjszakája

Fiú-Isten ember lett

Mint kisgyermek született stb. *(lásd 3. ének)*

Az éneket befejezve Dicsértesséket köszöntek. Ezzel jelezték, hogy vége az ablak előtti éneklésnek.

Ezután a háziak bentről megkérdezték:

– Hová mentek?

Válasz:

– Betlehembe.

– Kit kerestek?

– Kis Jézuskát.

– Mi a neve a kis Jézuskának?

– Emánuel.

– Hányan vagytok?

– Négyen.

– Gyertek be!

Bementek az ünnepi szobába. Közösen énekeltek:

Ragyog a szép karácsonyfa

Az égből egy angyal hozta ... stb. *(lásd 109. ének)*

Ha rokon gyerek volt az énekes, a feldíszített fenyőfa alatt megkereste az ő nevére szóló ajándékot. Amennyiben nem, pénzt, diót, almát, mézes süteményt, szaloncukorkát kaptak.

A község pásztorja, éjjeli őre, a cigányok az e célra előre elkészített csomagban véres és májas hurkát, kolduskását kaptak. A pásztorok trombitaszóval jelezték érkezésüket.

Zengett a falu az énekszótól éjfélig.”

Miglécz József bodrogszerdahelyi emléke:

„Vacsora után hozzánk is jöttek, és mi is mentünk az ablakok alá énekelni, ‘kántálni’. Az énekek után vicces kívánságokat is mondtak:

Amennyi szarka-barka billegtetni farkát,
Annyi ezres verje a házigazda markát!

* * *

Amennyi görbe fa van az erdőbe,
annyi gyerek sírjon most egy évre a bölcsőbe!

* * *

Csíkot, csukát, csörögét,
kilenc bölcső kislegényt,
mind csupaszok legyenek,
verébhússal éljenek!

* * *

Amilyen vastag a mestergerendájuk,
olyan vastag legyen a szalonnájuk!”

Gál Jánosné, aki 1920-ban született, sok karácsonyi és egyéb szent éneket tudott. Régi füzeteket őrzött meg édesapja írásával, aki valaha előénekes volt Nagymácsédon.

Csak az ének kezdetét kellett elolvasnom, akármilyen hosszú is volt, fejből tudta valamennyit. Sokszor mondogatta: „Nem akarom a sírba vinni ezeket a régi, szép énekeket.” Megígértem Annus néninek, hogy megőrzöm énekeit magam és a néprajztudomány számára.

Most nagyon boldog vagyok, hogy a gyűjtemény könyv alakjában megjelenik, és hozzáférhető lesz minden hagyománytisztelőnek a határok nélküli Európában.

Sajnos, Annus néni nem érthette ezt meg ...

Nemcsak az idősebbek leptek meg szebbnél szebb karácsonyi énekek eléneklésével, hanem azok is, akik gyermekként kerültek Hajósra. Nekik édesanyjuk, nagyszüleik tanították meg a régi, otthoni hagyományos karácsonyi énekeket.

Az áttelepített református családoknál is érdeklődtem, de náluk nem volt szokásban karácsonyt köszönteni, eljárni házakhoz.

A templomban énekelt „Dicséreteket” énekelték odahaza is. Az ő révükön öt régi dicsérettel gazdagodott a gyűjteményem a római katolikus és görög katolikus énekek mellett.

1997. év elején folytattam a gyűjtést Hajóson, mivel ez az év volt áttelepítésünk 50. évfordulója és 70. születésnapom is. A jó Isten segítségével 70 karácsonyi éneket gyűjtöttem addigra össze.

Három csoportba soroltam őket:

1. Mendikáló, kántáló, karácsonyköszöntő énekek.
2. Templomi énekek. (A most használatos imakönyvekben nem találhatóak.)
3. Egyéb karácsonyi énekek. (Iskolában, óvodában, otthon tanultak.)

A Néprajzi Múzeum által 1997-ben meghirdetett XLIV. Országos Néprajzi és Nyelvjárási Gyűjtőpályázaton oklevelet és 3. díjat nyert a gyűjteményem, és biztatást kaptam, hogy változatok gyűjtésével folytassam a munkát.

Lelkesen igyekeztem gyarapítani az énekek számát.

Ezért szlovákiai magyar karácsonyi énekekkel is gazdagítottam a gyűjteményem. Hajóson is előjött még a szívek mélyén őrzött dalokból, és így már 100-nál több énekkal köszönhetjük a kis Jézuskát!

Kérem, fogadják szívesen a megőrzött ősi dallamokat, és hagyományukat ápolják tovább!

*Harmath Lajosné Vöröss Kornélia
nyugdíjas tanítónő*

MENDIKÁLÓ,
KÁNTÁLÓ,
KARÁCSONYT
KÖSZÖNTŐ
ÉNEKEK

1.
Betlehem, Betlehem messze határiba

Nagymácséd

Bet - le - hem, Bet - le - hem, mesz - sze ha - tá - ri - ba,
Ér - ke - zett Má - ri - a ron - gyos is - tál - ló - ba.

Leülvén a szénán, mint a bús gerlice,
Elkészíti magát a boldog szülésre.

Hideg szél fújdogál, jaj, de nagyon fázik,
A kicsi Jézuska értünk siránkozik.

2.
Betlehemnek pusztájában

Diószeg

Bet - le - hem - nek pusztá - já - ban, Pász - to - rok vi - gyá - za - tá - ban
Nagy ö - röm hir - det - te - tik, Mert a bar - mok paj - tá - já - ban,
Ö - kör, sza - már já - szo - lá - ban Üd - vö - zít - ő szü - le - tik.

Megszületett a Messiás,
Kit megjövendölt az írás,
Sír a kemény hidegben.
Szállást nem talált magának,
Inkább rendelték azt másnak
Az egész Betlehemben.

Ó, Szent József, mit gondoltál,
Hogy istállót választottál
Ama puszta térségben?
Szállj be hozzánk Máriával,
Született kis Jézuskával,
Lakoztatok szívünkben!

3.

Betlehem kis falucskája

Diószeg

The musical score is written on three staves in a single system. Each staff begins with a treble clef. The notes are simple, mostly quarter and eighth notes, with some rests. The lyrics are written below the notes, aligned with the syllables. The first staff contains the lyrics 'Bet - le - hem kis fa - luc - s - k á - ja, Ka - rá - csony szent'. The second staff contains 'éj - sza - k á - ja, Fi - ú Is - ten em - ber lett,'. The third staff contains 'Mint kis gyer - mek szü - le - tett.' and ends with a double bar line.

Bet - le - hem kis fa - luc - s - k á - ja, Ka - rá - csony szent
éj - sza - k á - ja, Fi - ú Is - ten em - ber lett,
Mint kis gyer - mek szü - le - tett.

Őtet hívták Jézuskának,
Édesanyját Máriának,
Ki őt pólyába tette,
És jászolba fektette.

Az angyalok fent az égen
Mennyei nagy fényességben
Szépen így énekelnek:
Dicsőség az Istennek!

Pásztorok a falu mellett
Báránkákat legeltetnek,
Meghallván az éneket
Jézuskához eljöttek.

Ájtatosan letérdelnek
Jézuskának ágya mellé,
Hogy Őt szépen imádják,
Égnek s földnek királyát.

4.

Betlehem kis falucskába'

Nagymácséd

The musical score consists of four staves of music in a single system, all using a treble clef. The notes are simple, with some beamed eighth notes and quarter notes. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes. The first staff has the lyrics 'Bet - le - hem kis fá - lucs - ká - ba''. The second staff has 'Ka - rá - csony - kor éj - fél - táj - ba''. The third staff has 'Fi - ú Is - ten em - ber lett,'. The fourth staff has 'Mint kis - gyer - mek szü - le - tett.' The system ends with a double bar line.

Bet - le - hem kis fá - lucs - ká - ba'
Ka - rá - csony - kor éj - fél - táj - ba'
Fi - ú Is - ten em - ber lett,
Mint kis - gyer - mek szü - le - tett.

Őt nevezték Jézuskának,
Édesanyját Máriának,
Ki pólyába takarta,
Befektette jászolba.

Az angyalok fönt az égben
Mennyei nagy dicsőségben
Zengették az éneket:
Kis Jézuska született!

Pásztorok a falu mellett
Báránycákat legeltettek.
Hallották az éneket,
Kis Jézushoz siettek.

Ájtatosan letérdeltek
Kis Jézuska jászla mellett,
Hogy ők szépen imádják
Égnek s földnek királyát.

Azután meg napkeletről
Ragyogó szép csillag kelt föl,
És elindult nyugatra,
Három király utána.

Ájtatosan letérdeltek
Kis Jézusnak jászla mellett,
Ajándékot adtak át:
Aranyat, tömjént, mirhát.

5.

Ó, boldog Betlehem, áldások városa

Diószeg

Ó, bol - dog Bet - le - hem, ál - dá - sok vá - ro - sa,
 Ott sír a véd - te - len bús ár - vák tá - ma - sza,
 Föl - di - ek ö - rö - me, é - gi - ek szent gyö - nyö - re,
 Ne sírj, kis Jé - zus - kám!

Még a vészfergeteg nem zúg fejed felett,
 Ölelő szeretet dajkál, enyelg Veled,
 Védnek az angyalok, őrt állnak a pásztorok.
 Ne sírj kis Jézuskám!

Én is leborulok jászoltrónod előtt,
 Szánd meg a bánkódót, kérlek, ne üzd el őt,
 Bűneim bár nagyok, de irgalmad még nagyobb.
 Ne sírj, kis Jézuskám!

6.

Betlehemnek városa tündöklük mint a tűz

Hidaskürt

Bet-le-hem-nek vá-ro-sa tün-dök-lik mint a tűz,
 Tá-ma-dott egy cso-dá-la-tos, szép, tiszt-ta szűz.
 A-ki szül-te Jé-zust, meg-nyer-te a szűz just,
 Még-pe-dig férj nél-kül, a-nya lett a szűz-ből,
 Me-lyen a-zon az em-be-ri nem csak ré-mül.
 Bet-le-hem-nek vá-ro-sa be-te-lik,
 Me-lyen a-zon a kis-ded Jé-zus ör-ven-de-zik,
 Pász-to-rok nagy vi-gan, du-dá-val és síp-pal
 Hoz-zá-já-ru-lá-nak, Te-jet, va-jat, bá-rányt ne-ki
 nyúj-tá-nak.

7.

Betlehem környéke fényes, mint a tűz

Nagymácséd

Bet - le - hem kör - nyé - ke fé - nyes mint a tűz,
Tá - ma - dott egy cso - dá - la - tos, szép, tisz - ta Szűz,
A - ki szül - te Jé - zust, meg - nyer - vén a szűz jusst,
És - pe - dig férj nél - kül, a - nya lett a szűz - bül.
Me - lyen az em - be - ri nem - zet csak ré - mül.

Utána énekelték a következő éneket:
Betlehem környéke bételik...

8.
Betlehem környéke bételik

Nagymácséd

Bet - le - hem kér - nyé - ke bé - te - lik,
A - zon a kis Jé - zus - ka ör - ven - dik,
Vi - gyünk a - ján - dé - kot, Tisz - ta szí - ve - in - ket,
Ő - riz - zen ben - nün - ket, Ol - tal - maz - zon min - ket,
Hol - tunk u - tán menny - be vi - gye lel - kün - ket!

The image shows a musical score for a hymn. It consists of five staves of music, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are written below the notes. The music is in a simple, folk-like style with a steady rhythm. The lyrics are in Hungarian and describe the scene in Bethlehem. The score ends with a double bar line.

9.
Sötét éjjel Betlehem tájára

Borsi

Sö - tét éj - jel Bet - le - hem tá - já - ra

An - gyal szál - lott a pász - tor - ta - nyá - ra.

Meny - nye - i fény de - reng széj - jel,
Szét - o - sz - lott a sö - tét éj - jel.

A pász - to - rok si - et - ve el - men - tek,

A já - szol - ba szép kis de - det lel - tek.

Vit - tek ne - ki a - ján - dé - kot,
Tisz - ta szív -ből jó szán - dé - kot,

És a - mel - lett a - mi tő - lük tel - lett.

10.
Sötét éjjel Betlehem tájára

Naszvad

Sö - tét éj - jel Bet - le - hem tá - já - ra
An - gyal szál - lott a pász - tor ta - nyá - ra.
Meny - nye - i fény ter - jed széj - jel, El - osz - lott a sö - tét éj - jel,
Föld - re szál - lott az e - gek ki - rá - nya.

Ott a tanyán pásztorok valának,
Kik virrasztva őrizték a nyáját.
Láttára a csodás fénynek
Szívökben megfélemlének,
De az angyal így szól édes halkan:

Keljetek föl, induljatok gyorsan,
Földre lépve puszta istállóba.
Nem palota a lakása,
Barmok között a szállása,
Ő hoz néktek örök üdvösséget.

A pásztorok sietve elmentek,
A jászolba szép kisedet leltek.
Vittek neki ajándékot:
Tiszta szívet, jó szándékot
És az mellett, ami tőlük tellett.

11.
Sötét éjjel Betlehem tájára

Bodrogszerdahely

Sö - tét éj - jel Bet - le - hem tá - já - ra,
An - gyal szál - lott a pász - tor - ta - nyá - ra,
Meny - nye - i fény ter - jedt széj - jel,
El - osz - lott a sö - tét éj - jel,
Föld - re szál - lott az e - gek ki - rá - nya.

The musical score consists of five staves of music in a single system. Each staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is written in a simple, folk-like style. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables that span across multiple notes. There are three triplet markings (indicated by a '3' above a bracket) over the notes for 'Meny - nye - i fény' and 'El - osz - lott a'.

A pásztorok sietve elmentek,
A jászolyba szép kisedet leltek.
Vittek neki ajándékot,
Tiszta szívből jó szándékot
És amellet, ami tőlük teltett.

Az ének folytatása:

Új hír a pusztába, ne aludjatok! (12. ének)

12.
Új hír a pusztába', ne aludjatok!

Bodrogszerdahely

Új hír a pusztába', ne aludjatok!

Bet - le - hem vá - ros - ba most in - dul - ja - tok!

No, csak men-jünk Bet - le - hem - be, A kis - ded - nek

ö - rö - mé - re. Nincs pár - ná - ja, sem dun - ná - ja,

El - ha - gyot - tan fek - szik, Bar - mok szá - ja le - hel rá - ja,

Ő csak úgy me - leg - szik.

The musical score is written on six staves of a single treble clef. The melody is simple and rhythmic, with lyrics written below each staff. The first staff ends with a fermata. The second staff also ends with a fermata. The third staff ends with a fermata. The fourth staff ends with a fermata. The fifth staff ends with a fermata. The sixth staff ends with a double bar line.

13.

Nagy örömnap van ma

Bodrogszerdahely

Nagy ö - röm - nap van ma,

Mert szent Szűz Má - ri - a

Fi - at szü - lé Bet - le - hem - ben,

Ki az Is - ten fi - a.

Gyöngén átkarolja,
 Övé minden gondja.
 A Teremtő nagy Urának
 Altatóját mondja.

14.

Már érkezett azon éjszaka,

Nagylocséd

Már el - ér - ke - zett a - zon éj - sza - ka,
Mely - ben Má - ri - a Jé - zust szül - te va - la.
Bet - le - hem - be, já - szol - ba, Ron - gyos is - tál - ló - ba,
A - lít - gat - ja, csi - csít - gat - ja És szé - pen rin - gat - ja:
A - ludj el, a - ludj, én szép vi - rá - gom,
El - jöt - tél a vi - lág - ra, Vi - lág vált - sá - gá - ra.
A - lít - gat - ja, csi - csít - gat - ja És szé - pen rin - gat - ja.

15.
Jertek, menjünk Betlehembe

Diószeg

Jer - tek, men - jünk Bet - le - hem - be,
Kis Jé - zus - hoz ö - röm - tel - ve.
Kí - vi - rág - zott Jesz - sze á - ga,
Jé - zus a vi - rá - ga, Ó, te - kint - sünk
já - szo - lá - hoz Mily hi - deg az á - gya.

Nem született Ő bíborban,
Sem selyemben, sem bársonyban,
Nincs paplanja, sem dunyhája, elhagyottan fekszik,
Barmok szája lehel rája, jaj, csak úgy melegszik.

16.

Hallod, ember, az angyal szól, örömet hirdet

Bény

Hal - lod, em - ber, az an - gyal szól, ö - rö - met hír - det:

Hogy a meg - i - gért Mes - si - ás már meg - szü - le - tett.

Hol ta - lál - juk fel, a sö - tét éj - jel?

Majd el - me - gyünk Bet - le - hem - be tel - jes ö - röm - mel.

Jézus ágyán nincsen paplan, sír az ártatlan,
 Nincs palota, hanem nyugszik barmok jászlában,
 Könnyei hullnak a kis Jézusnak,
 Így kell szenvedni érettünk a Megváltónak.

17.
Kis Jézuskám, mit gondoltál

Nagymácséd

The musical score is written on six staves of a single treble clef. The melody consists of eighth and quarter notes, with several triplet markings (indicated by a '3' above the notes). The lyrics are in Hungarian and are placed below the corresponding notes. The piece concludes with a double bar line.

Kis Jé - zus - kám, mit gond - ol - tál,
Hogy is - tál - lót vá - lasz - tot - tál
I - lyen ke - mény i - dő - ben?
Szál - lást nem ta - lált ma - gá - nak,
Mind el - ren - del - ték azt más - nak
Az e - gész Bet - le - hem - ben.

18.
Kírje, kírje Kisdedecske

Bény

The image shows a musical score for the song 'Kírje, kírje Kisdedecske'. It consists of four staves of music in a single system, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are written below the notes. The first staff has the lyrics 'Kír - je, kír - je Kis - de - decs - ke,'. The second staff has 'Bet - le - he - mi her - ce - gecs - ke,'. The third staff has 'Ki mi - ér - tünk sok jót tet - tél,'. The fourth staff has 'A po - kol - tól meg - men - tet - tél.' and ends with a double bar line.

Kír - je, kír - je Kis - de - decs - ke,
Bet - le - he - mi her - ce - gecs - ke,
Ki mi - ér - tünk sok jót tet - tél,
A po - kol - tól meg - men - tet - tél.

Karácsonynak éjszakáján,
Jézus születése napján,
Örüljetek, örvendjetek,
A kis Jézus megszületett.

A kis Jézus arany alma,
Boldogságos szűz az anyja,
Lábaival ringatgatja,
Két kezével ápolgatja.

19.
Kérjed, kérjed Kisdedecske

Naszvad

The image shows a musical score for a song. It consists of four staves of music, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is simple and consists of quarter and eighth notes. The lyrics are written below each staff, with hyphens indicating syllables that span across multiple notes. The lyrics are: 'Kér - jed, kér - jed Kis - de - decs - ke, Bet - le - he - mi her - ce - ge - cs - ke, Ki mi - ér - tünk sok jót tet - tél, A po - kol - tól meg - men - tet - tél.'

Kér - jed, kér - jed Kis - de - decs - ke,
Bet - le - he - mi her - ce - ge - cs - ke,
Ki mi - ér - tünk sok jót tet - tél,
A po - kol - tól meg - men - tet - tél.

20.

Most nemrég egy angyal

Nagyfödemes

Most nem - rég egy an - gyal Új - sa - got hir - de - tett:
Bet - le - hem vá - rá - ban Kis Jé - zus szü - le - tett.

Előtte az utcát
Körös-körül járták,
De a Szűz Máriát
Mindenhol kizárták.

Mindenhol azt mondták:
Nem adhatunk szállást,
Mert sok vendégünk van,
Senki be nem férhet.

Ezután kimentek
A város végére,
Ökröknek, barmoknak
Nyugovóhelyére.

Ott volt egy istálló,
Mária magának
Aztat választotta
Az ő szent Fiának.

Mi is hát menjünk el,
Keressük fel, hol van.
Betlehem várában
Egy istállóban van.

21.

Hallod, Fedúr, angyal szó-lal, örömet hirdet

Hidaskürt

Hal-lod, Fed - úr an - gyal szó - lal, ö - rö - met hir - det,

Hogy a meg - i - gért Mes - si - ás már el - ér - ke - zett,

Hol ta - lál - juk fel, e ső - tét éj - jel?

Bet - le - hem - be, mon - dá lé - lek tel - jes ö - röm - mel.

22.

Ez karácsony éjszakája

Hidaskürt

23.
Üdvözlégy Szűz Mária

Diószeg

Üd - vöz - légy Szűz Má - ri - a,
Kis Jé - zus - nak szent any - ja!
Te szül - ted a Jé - zus - kát,
A men - ny - nek, s föld - nek u - rát!

Ó, Te égi nyoszolya,
Aranyból szőtt pólyácska,
Cifra atlasz vánkoska,
Zöld selyem portékoska.

Ó, József, mit gondoltál,
Hogy Jézussal így bántál?
Nagy fényességet láttam,
Mindjárt talpra ugrottam.

Hozz te bojtár fazecskát,
Tegyünk bele vajakskát,
Tejet, túrót, sajtockát,
Még egy göndör báránykát.

Tíz-tizenöt diócskát, *(Az utolsó két sor dallamára.)*
Még egy piros almácskát!

24.

Mennyből az angyal lejött hozzátok

Diószeg

Menny-ből az angyal le-jött hoz-zá-tok,
 Me-ző-ben la-kó csor-da-pász-to-rok,
 Mert Bet-le-hem-ben szü-le-tett Jé-zus.
 Jer, vi-gad-ja-tok, és i-mád-já-tok!

Te mocskos hüvely, ne légy oly nyakas,
 Kelj fel álmodból, szól már a kakas!
 Húzd fel bundádat, fújd fel dudádat,
 Járd el ejtődöt te Teremtődnek.

Fogd meg a bárányt, amellik nyakas,
 És aki kövér, szép göndörszőrű,
 Válaszd ki Neki, mert megérdemli.
 Mily drága vendég, akit vártunk rég!

Vigyük fel vígan kis Betlehembe,
 Kisded Jézussal ott legyünk szemben.
 Örüljön ki-ki, búsan már senki
 Sohase legyen, csak Jézus éljen!

25.

Angyalsereg így énekel

Diószeg

An - gyal - se - reg így é - ne - kel: Jó pász - to - rok
 kel - je - tek fel! Bet - le - hem - be si - es - se - tek,
 Meg - vál - tó szü - le - tett nek - tek!

Imádására sietnek
 Ők az isteni Kisdédnek,
 Imádjuk mi is Jézuskát,
 Szűz Mária édes fiát!

Menjünk mi is Betlehembe,
 Részt venni a nagy örömben,
 Látogatni Szűz Máriát,
 Jézus nevelő dajkáját.

Amidőn mi Betlehembe,
 Éjjel mentünk nagyon messze.
 Láttunk csillagot leszállva,
 Egy rongyos istállócskára.

Nem találjuk mi Őt ottan,
 Fényes, ékes palotában.
 Betlehemben, istállóban,
 Barmok szegény jászolában.

Ki a világot megváltja,
 Alig vagyon bepólyálva.
 Ki a világot fenntartja,
 Nincs hol a fejét lehajtsa.

Mért maradnál istállóban?
Mi felfogunk karjainkban.
Hideg számodra a jászol,
Ott csak éhezel és fázol.

26.

Vedd fel rongyos ködmönkédet

Nagymácséd

Vedd fel ron-gyos köd-mön - ké - det, Kösd be bor-zas fe-jecs - ké - det,
Ma-radj itt a nyáj - nál, Visz - sza - té - rünk a - zon - nal.
Ti kis - ma - dár - kák, száll - ja - tok i - de!
Itt fek - szik Jé - zus já - szol - ban í - me.
Fü - le - mü - le, csí - zi - ke, ka - né - ri, stig - linc - ke,
Szól - ja - tok é - de - sen, kis Jé - zus - nak tet - szen!
Kis Jé - zus - ká - nak, gyön - ge vi - rág - nak,
Ki - ki ki - ki mi U - runk - nak tisz - te - le - tet te - gyen!

27.

Ti kismadárkák, szálljatok ide

Bény

Ti kis - ma - dár - kák, száll - ja - tok i - de,
Itt fek - szik Jé - zus já - szol - ban í - me,
Fü - le - mü - le, stig - linc - ke, ka - ná - ri - si, csi - zi - ke,
Szól - ja - tok é - de - sen, kis Jé - zus - nak tes - sen!

28.

Haj dumen dumenda, haj dumenda

Bény

Haj du - men du - men - da, haj du - men - da!

Szó - lítsd, Lő - rinc si - po - dat, si - po - dat, Jős - ka, fu - ru - lyá - dat,

Verd, La - jos a do - bo - dat, te Mik - lós, do - rom - bo - dat,

Fújd a túl - köt, Mis - ka, te lej - tőzz, And - ris - ka!

29.

A kis Jézusnak gyöngé kis teste

Bény

A kis Jé - zus - nak gyön - ge kis tes - te,
 Néz - zed őt paj - tás, most fuss e - lő - re!
 Ha ha - ma-rább o - da jutsz, Mi - vel fut - ni job - ban tudsz,
 Kö - szöntsd a Jé - zust, Di - csérd a Jé - zust!

30.
Hipp-hopp, itt vagyok

Bény

Hipp, hopp, itt va-gyok, Már én a dom-bon ál - lok,
Lá - tom Bet - le - hem fé - nyét, Ra - gyog, fény - lik, tűn - dők - lik,
E - gész Bet - le - hem, E - gész Bet - le - hem.

31.
Betlehembe is menjünk, is menjünk

Bény

Bet - le - hem - be is men - jünk, is men - jünk,
A - ján - dé - kot vi - gyünk, Egy szép, tar - ka gi - dács - kát,
Fe - hér, gön - dör bá - rány - kát, Egy í - rós va - jacs - kát,
Egy gyön - ge saj - tocs - kát, Mit Is - ten - től lel - tünk,
Mi tel - he - tik tő - lünk.

The image shows a musical score for a hymn. It consists of five staves of music in a single treble clef. The melody is simple and consists of quarter and eighth notes. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes. The piece ends with a double bar line and a fermata over the final note.

32.
Menjünk mi is Betlehembe

Bény

Men - jünk mi is Bet - le - hem - be,
Rész - ven - ni a nagy ö - röm - be,
Me - lyet meny - nye - i A - tyánk
Á - rasz - tott az éj - jel ránk.

Im itten az istállóban
Fekszik Jézus a jászolban
Egy kis mécs világánál,
Ő, ki szebb az anyagnál.

Mellette van édesanyja,
Boldogságos Szűz Mária,
Egyetlen jegyesével,
A dicső szent Józseffel.

A pásztorok is itt vannak,
Térden állva imádkoznak,
S a mennyei seregek
Víg éneket zengenek.

Azért mi is hálaadva
Imádkozzunk térdrehullva.
Énekeljünk víg szívvel,
Az égi seregekkel!

33.

Szent karácsony éjszakáján

Hidaskürt

Szent ka - rá - csony éj - sza - ká - ján,
 Jé - zus szü - le - té - se nap - ján,

Ma ör-vend-jünk, - ma vi-gad-junk, Ma szü-le-tett kis Jé - zu-sunk!

Jé-zus á - gyán nin-csen pap - lan, Meg-fá-zik a kis ár-tat - lan.

A sze-me - i köny-nye-dez - nek és mi ér-tünk e - pe - dez-nek.

Nin-csen ne - ki bocs-kor - ká - ja, Fá - zik az ó lá-bacs - ká - ja.
 Sem sar - kan-tyús kis csiz-má-ja,

34.

Pásztortársim, nektek új hírt mondok

Hidaskürt

Pász - tor - tár - sim, nek - tek új hírt mon - dok,

Gyer - tek ve - lem, nagy cso - dát lát - tok!

Bet - le - hem - ben egy szűz az éj - sza - kán

Meg - vál - tót szült ne - künk a szé - nán.

Istállóba a jászolba fekszik,
 Ökör, szamár között melegsik.
 Úgy melegíti ötet a barma,
 Körülötte a sok angyalok.

Ó, drága Jézus, gyönyörű gyermekecske,
 Betlehemi kis hercegecske,
 Ez élet után Tégedet kérünk,
 Légy mennyekbe a mi vezérünk!

35.
Pásztorok, kik itt vagytok

Hidaskürt

The image shows a musical score for a song. It consists of two staves of music in G-clef (treble clef) with a key signature of one sharp (F#). The melody is simple and consists of eighth and quarter notes. The lyrics are written below the notes. The first line of music has the lyrics: 'Pász-to-rok, kik itt vagy-tok, Kik a nyáj - ra vi-gyáz-tok,'. The second line of music has the lyrics: 'Zen-ge-dez - zen tor-ko - tok, Har-sog-jon trom - bi - tá - tok!'.

Pász-to-rok, kik itt vagy-tok, Kik a nyáj - ra vi-gyáz-tok,
Zen-ge-dez - zen tor-ko - tok, Har-sog-jon trom - bi - tá - tok!

Én már régen alkottam,
Öregségre jutottam,
Ilyen csodát nem láttam,
Angyalszólást hallottam.

Nosza, pajtás, keljünk fel,
Betlehembe menjünk el.
Ott találjuk Jézuskát,
A világ Megváltóját.

36.
Pásztorok, fel, éjfél van

Diószeg

Pász - to - rok, fel, éj - fél van,
Nem il - lik már szuny - nyad - ni.
A jó pász - tor éb - ren van,
Már nyá - ját le - gel - te - ti.
Má - ri - a já - szo - lá - hoz fus - sa - tok,
Az ég szü - lött - je - nek hó - dol - ja - tok!

Az égen angyalsereg
Vonul át dicsőségben,
Glóriát zengve rebeg,
És vidad örömeiben.
Mária jászolóhoz fussatok,
Az ég szülöttjének hódoljatok! Hódoljatok!

37.

Ne féljeteK, pásztorok, pásztorok

Bény

Ne fél-je-tek, pász - to-rok, pász - to-rok, ö - rő-met hir - de - tek,

Mert ma nek-tek szü - le - tett, ki meg - jő - ven - dől - te - tett

Egy szűz-nek mé - hé - ből, szű - zen szült vé - ré - ből

Meg-vál - tó Is - ten - nek, al - le al - le - lú - ja!

38.

Ne féljetek, pásztorok, pásztorok

Bény

Ne fél-je-tek pász-to-rok, pász-to-rok, ö - rő-met hir - de - tek,
Mert ma nek-tek szü - le - tett, ki meg - jö - ven - dől - te - tett,
Egy szűz-nek mé - hé - ből, szű - zen szült vé - ré - ből
Meg-vál - tó Is - ten-nek, al - le al - le - lú - ja!

39.

Ne féljetek, pásztorok, pásztorok

Nagyfödémes

Ne fél-je-tek, pász - to-rok, pász - to-rok, ö - rő-met hir - de - tek,
Mert ma nék-tek szü - le - tett, kit meg - jö - ven - döl - te - nek,
Egy szűz - nek mé - hé - ből, szű - zen szült vé - ré - ből
Meg-vál - tó Is - ten - tek, al - le - al - le - lú - ja!

40.

Ne féljeteK, pásztorok, pásztorok

Gúta

Ne fél - je - tek, pász - to - rok, pász - to - rok, ö - rö - met hir - de - tek,
 Mert ma nék - tek szü - le - tett, kit meg - jö - ven - döl - te - nek,
 Egy szűz - nek mé - hé - ből, szű - zen szült vé - ré - ből
 Meg - vál - tó Is - ten - tek, al - le - al - le - lú - ja!

Hogyha pedig e csodát, e csodát látni akarjátok,
 Betlehembe menjeteK, és ott lesz a jeleteK:
 Fogtok ott pólyába takarva, jászolba fektetve
 Kisededet találni, alle-allelúja!

Városon túl nem messze, nem messze van egy istállócska,
 Barmok között ott fekszik, száraz szalmán nyugoszik,
 Mellette szűz anyja és nevelőatyja,
 József és Mária, alle-allelúja!

Ó, szerencsés éjszaka, éjszaka, boldog ez az óra,
 Mely minden kincsek felett a mennyei Kisededet,
 A legszebb virágot, legdrágább gyémántot
 Hozta e világra, alle-allelúja!

41.

Pásztorok, pásztorok, nagy öröm vár rátok

Várkony

Pász - to - rok, pász - to - rok, nagy ö - röm vár rá - tok,
Meg - szü - le - tett kis - ded Jé - zus, kit már ré - gen vár - tok.
Nem mesz - sze is - tál - ló, ra - gyog é - gi fény - ben,
Ott fek - szik a kis - ded Jé - zus Má - ri - a ö - lé - ben.

42.
Keljetek fel, pásztorok

Borsi

Musical score for 'Keljetek fel, pásztorok' in G major, 4/4 time. The melody is written on a single treble clef staff. The lyrics are: Kel - je - tek fel, pász - to - rok, A szép csil - lag meg - ál - lott, Ál - mom - ból fel - ret - ten - tem, Mond - já - tok csak, mit je - lent ez pász - to - rok.

43.
Ó, mi szépen kezdtem szunnyadozni

Nagyfödemes

Musical score for 'Ó, mi szépen kezdtem szunnyadozni' in G major, 4/4 time. The melody is written on a single treble clef staff. It features several triplet markings (indicated by a '3' above the notes). The lyrics are: Ó, mi szé - pen kezd - tem szuny - nya - doz - ni, Kez - dett az né - kem úgy tet - sze - ni: Hogy itt é - ne - kel - nek, Ma - da - rak zen - ge - nek szál - lá - suk - nál.

Kelj fel hamar, Gyurka, téged keltlek,
Mert rád ütöm botom, fölserkentlek.
Hagyj békon, Karérom,
Kedves jó pajtásom,
Cimborásom.
Bocskorom odavan,
Most elég hideg van,
Jó pajtásom.

Azonban az angyal pásztoroknak
Víg örömet hirdet mindnyájunknak:
Hogy gyorsan keljenek,
Semmit se késsenek
Betlehembe.
Hogy gyorsan keljenek,
Semmit se késsenek
Betlehembe.

Dicsőség, kis Jézus, már itt vagyunk
Pásztorok, eljöttünk, hogy imádjunk.
Térdet, fejet hajtunk,
Neked áldást mondunk,
Úr Jézusunk.
Térdet, fejet hajtunk,
Neked áldást mondunk,
Úr Jézusunk.

44.

Bárcsak annyit ne aludtam volna

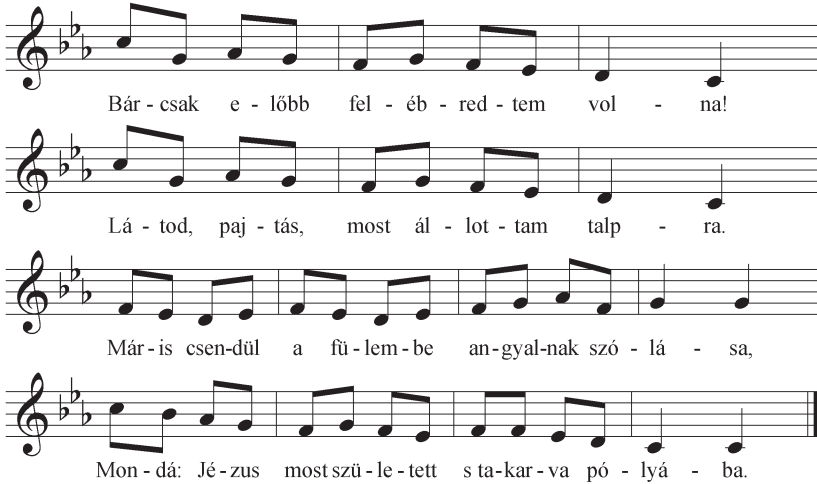
Nagymácséd

Bár - csak any - nyit ne a - lud - tam vol - na,
Vagy va - la - ki föl - ser - ken - tett vol - na!
El - ma - rad - tam a se - reg - től, Már - most mit csi - nál - jak?
Majd azt te - szem, boj - tá - ros - tul E - gyütt el - sé - tá - lok.

Fogjad, Andris, a cifra dudádat,
Én is fogom kedves furulyámat.
Elindulunk Betlehembe
Kis Jézuskát látni,
Szűz Máriát, Szent Józsefet
Buzgón magasztalni.

45.

Bárcsak előbb felébredtem volna

Bény

Bár - csak e - löbb fel - éb - red - tem vol - na!
 Lá - tod, paj - tás, most ál - lot - tam talp - ra.
 Már - is csen - dül a fű - lem - be an - gyal - nak szó - lá - sa,
 Mon - dá: Jé - zus most szü - le - tett s ta - kar - va pó - lyá - ba.

Odamenni lesz majd bátorságom,
 Remélem, a kis Jézust meglátom.
 Jer el te is, jó barátom, légy majd utitársam,
 Vélem lesz a furulyás is, a régi bojtárom.

Romlott istálló mellett maradjunk,
 A Miklóssal addig dudáltassunk,
 Míg a bárány elérkezik, addig is vigadjunk,
 Jézus, Mária, Józsefnek énekeket mondjunk.

Nem adhatunk elegendő hálát,
 Hogy az Atya Isten ő szent Fiát,
 Mennyből küldé pásztorokhoz, váltságunknak díját,
 Ki felnyitja mindnyájunknak a mennyek ajtaját.

46.
Bárcsak előbb felébredtem volna

Szenc

Bár - csak e - löbb fel - éb - red - tem vol - na,
Bár va - la - ki fel - ser - ken - tett vol - na!
El - ma - rad - tam a se - reg - től, Már most mit csi - nál - jak?
De el - me - gyek Bet - le - hem - be, Mínd - járt el - sé - tá - lok.

Elballagok a szép ajándékokkal,
Majd táncolok ott a bojtárokkal.
Szaladj, Kati, a padlásra,
Fogj egy pár galambot,
Túrós, mákos, mézes lepényt
Vigyünk kis Jézusnak!

Rongyos istálló mellett maradjunk!
A Pistával addig dudáltassunk,
Míg a bárányok érkeznek,
Addig is mulassunk!
Jézus, Mária, Józsefnek
Víg éneket mondjunk!

47.

Mit álmодtál, pajtás?

Nagymácséd

Mit ál - mod - tál, paj - tás? Már nem tu - dom,
El - fe - lej - tet - tem már, úgy gon - do - lom,
Hal - lot - tam új - sá - got, jó ba - rá - tom,
Hal - lot - tam, szü - le - tett Mes - si - á - som.

Mit vigyünk hát néki? Sajtot, mézet.
Hát még más melléje? Édes tejet.
Én viszek egy szép, tarka bárányt,
Avval tiszteljük Mária fiát.

Má - ri - a fi - át.

És ha odaérünk, mit csináljunk?
Térdeinkre esve így imádjuk:
Üdvöz légy, áldott légy, kis Jézuska,
Ki értünk született a jászolba.

48.
Hallod-e, Kolédom

Gúta

Hal - lod - e, Ko - lé - dóm, Ne a - ludj, Ko - lé - dóm!
Kö - szönt - sük új pász - to - run - kat, Vi - gyünk ne - ki a - ján - dé - kot,
Én vi - szek egy saj - tocs - kát, Te meg csu - por va - jacs - kát,
Fújd meg, Pis - ta, a du - dát, An - gyal ki - ált gló - ri - át,
An - gyal ki - ált gló - ri - át!

Fusztule , jer ide,
A decit hozd ide!
Köszöntsük új pásztorunkat,
Vigyünk neki ajándékot!
Én viszek egy sajtockskát,
Te meg csupor vajacskát,
Fújd meg, Pista, a dudát!
Angyal kiált glóriát,
Angyal kiált glóriát!

Gútan a kisebb gyerekek mendikálása eltartott úgy este 9 óráig. Aztán el-csendesült a falu. Később már lehetett hallani a „kolédomozást”. Suhanc le-gények csapatokban járták az utcákat, meg-megállva ablakok alatt elénekeltek a kedves, régi karácsonyi népi éneket. Az éneklés után lyukas kulcsba tett gyufafejekkel nagyot durrantottak. Ők is ajándékot kaptak ezért.

49.
Hallod-e, Koredom

Gúta

Hal - lod - e, Ko - re - dom, Ne a - ludj Po - le - mon,

Té - rítsd visz - sza már a nyá - jat,
Fog - jál kö - zü - lük egy bá - rányt,
Kö - szönt - sük az Úr Jé - zus - kát!

En - nél szebb a - ján - dé - kot Sze - gény - sé - günk nem ad - hat.

No - sza, fűj - jad a du - dát, An - gyal ki - ált gló - ri - át,

An - gyal ki - ált gló - ri - át!

50.

Majd én mondok egy nótát, egy nótát

Diószeg

Majd én mon - dok egy nó - tát, egy nó - tát,

Kö - szönt - sük a Jé - zus - kát! Üd - vöz - légy kis Jé - zus - ka, Jé - zus - ka!

Mért szü - let - tél já - szol - ba? Tér - det, fe - jet haj - tok, I - mád - sá - got

mon - dok. Majd én mon - dok egy nó - tát, egy nó - tát, Kö - szönt sük a

Jé - zus - kát! Já - nos bá - csi meg - bot - lott, meg - bot - lott,

Bocs - kor - szí - já - ra to - pott. A ju - hot a - lat - ta Majdnem a - gyon -

gyúr - ta. Mar - git asz - szony a te - jet, a te - jet Mind ki - lo - cso -

gat - ta. Mar - git asz - szony te - jecs - két, te - jecs - két, Te - gyünk hoz - zá

lisz - tecs - két. Ba - lázs majd du - dál - jon, Jan - csi fu - ru - lyáz - zon!

Én meg mondok egy nó-tát, egy nó-tát, Köszönt-sük a Jé-zus-kát!

51.

Jancsi, Pista, Palkó, Bence, juhászok bojtárja

Szenc

Jan - csi, Pis - ta, Pal - kó, Ben - ce, ju - há - szok boj - tár - ja,

Va - la - me - lyik gyor - sa - ság - gal az aj - tót fel - tár - ja.

I - hol jö - vén egy jó an - gyal, i - gen jó hírt ho - zott:

Hogy szü - le - tett a kis Jé - zus, a - zért fá - ra - do - zott.

Csörgős botom nálam lévén az angyalnak mértem,
Az Isten mentett meg tőle, hogy meg nem ütöttem.
Siettemben bocskoromnak szija eloldódott,
Továbbléptem, egyik lábam a verembe hullott.

Nosza, Pista, fűjd meg hamar a te furulyádat,
Te is, Bence, készítsd elő a szőrös dudádat!
Én is tudnék négyet-ötöt, többi közül szebbet,
Jézus, Mária, Józsefnek keresni kell őket.

52.

Jó volt dolga Jakabnak

Borsi

The musical score is written on a single treble clef staff. It consists of five lines of music. The first line contains the notes G4, A4, B4, C5, with lyrics 'Jó volt dol - ga'. The second line contains the notes D5, E5, F5, G5, with lyrics 'Ja - kab - nak,'. The third line contains the notes G5, A5, B5, C6, with lyrics 'Mé - gis fi - ú volt,'. The fourth line contains the notes D6, E6, F6, G6, with lyrics 'Csír - fa - nyár - fa - bok - ro - kat'. The fifth line contains the notes G6, A6, B6, C7, with lyrics 'Köny - nyen át - ug - rott.'. The sixth line contains the notes D7, E7, F7, G7, with lyrics 'Most már vén-sé - gé - re Ju - tott az ö - reg Gu - ba.'. The seventh line contains the notes A7, B7, C8, with lyrics '(De)'. The score ends with a double bar line.

Jó volt dol - ga Ja - kab - nak,
Mé - gis fi - ú volt,
Csír - fa - nyár - fa - bok - ro - kat
Köny - nyen át - ug - rott.
Most már vén-sé - gé - re Ju - tott az ö - reg Gu - ba.
(De)

53.

Örvend az ég vígassága dicséretekkel

Bény

Ör-vend az ég ví-gas - sá - ga dí-csé-re-tek - kel,
 Fény-lik a Nap su-ga - rá - val, tiszt-ta fé-nyé - vel.
 Ó, mily mesz-sze ke-rül-nek, a csil - la - gok de-rül-nek,
 Min-den ál - la - tok ö - rül - nek és ör-ven-dez - nek.

Ama hirű szép ifiú viszi hárfáját,
 Veregeti kis Jézusnak kedves nótáját.
 Ó, Szent József érdeme vezéreljen a mennybe,
 Esztendőről esztendőre Isten éltesse!

(A József helyett a kántáló gyermekek mindig a házigazda keresztnévét énekelték.)

Csúfolkodók

54.

Mendika, mendika

Gúta

The musical score consists of three staves of music in a single system, all using a treble clef. The first staff contains the melody for the first line of lyrics: 'Men - di-ka, men - di - ka, Ü - res a ta - risz - nya,'. The second staff contains the melody for the second line: 'Itt sze - gé-nyek lak - nak, Itt sem-mit se ad - nak,'. The third staff contains the melody for the third line: 'Men - di-ka, men - di - ka.' and ends with a double bar line. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllable placement across notes.

Men - di-ka, men - di - ka, Ü - res a ta - risz - nya,
Itt sze - gé-nyek lak - nak, Itt sem-mit se ad - nak,
Men - di-ka, men - di - ka.

55.
Mária Magdolna

Várkony

Má - ri - a Mag - dol - na, Ü - res a ta - risz - nya,
Itt sze - gé - nyek lak - nak, Itt sem - mit se ad - nak,
Má - ria - a Mag - dol - na.

TEPLOMI ÉNEKEK

Ezeket az énekeket otthon is énekelték.

56.

Szállj a földre szárnyat öltve, Gábor angyalom

Ádventi ének Nagymácsédról

Szálj a föld-re szár-nyat ölt - ve, Gá - bor an - gya - lom!

Ó - ra kon - dul, jó - ra for - dul föl - di si - ra - lom.

Ná - zá - ret - ben szép szű - zecs - ke, ne - ve Má - ri - a,

Ke - be - lé - be köl - tö - zött be az Is - ten fi - a.

E meghittnek a hírt vidd meg, még ma odamenj!
 Szent örömtől összezendül a föld és a menny.
 E nagy szóra meghajolva Gábor iziben
 Csillagon száll, liliomszál van a kezében.

Ottan térdel kulcsolt kézzel a szép rózsaszál,
 Hogy az angyal, mint a hajnal, sebtén odaszáll.
 Légy köszöntve, szüzek gyöngye, az Úr van veled.
 Szép magzattal felmagasztal ez az üzenet.

57.

Fent a csillag csillog-villog

Diószeg

Fent a csil-lag csi-log-vil-log, es - te van, es - te van.

Ó, a lel-kem, ó, mi bol-dog, A szí - vem meg-dob-ban,

Mert kö - ze - leg az i - dő, Hogy jó az Üd - vő - zí - tő:

Drá - ga Kis - de - decs - ke, I - ci - pi - ci Her - ce - gecs - ke,

A - kit szül szűz szü - lő Bet - le - hem - be.

The musical score is written on five staves in a single system. Each staff begins with a treble clef. The notes are primarily quarter and eighth notes, with some rests. The lyrics are placed below the notes, with hyphens indicating syllables that span across multiple notes. The piece concludes with a double bar line.

58.

Ez öröm napja, karácsony van ma!

Gúta

Ez ö - röm nap - ja, ka - rá - csony van ma!

Krisz-tus Jé - zus szü - le - té - se, ö - rö - me nap - ja.

Mind-nyá - jan ör - ven - dez - zünk és ví - gan é - ne - kel - jünk,

És tisz - ta szi - vünk - ből Is - tent di - csér - jük!

59.

Vígán zengjeteK, citerák, Jézus született

Nagymácséd

The musical score consists of four staves of music in a single system, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is simple and repetitive, consisting of eighth and quarter notes. The lyrics are written below each staff, with hyphens indicating syllables that span across notes.

Ví - gan zeng - je - tek, ci - te - rák, Jé - zus szü - le - tett,
 Har - sog - ja - tok, tí trom - bi - ták, Is - ten em - ber lett.
 El - jött már a Mes - si - ás, kit jö - ven - dölt az í - rás,
 A - kit ré - gen meg - jö - ven - dölt ősz I - za - i - ás.

Énekeljünk víg örömmel hálát Istennek,
 Ki elküldötte szent fiát Üdvözítőnknek.
 ÖrvendjeteK, bús szívek, földiek és égiek,
 Énekeljünk víg örömmel hálát Istennek!

Feljött azon hajnalcsillag, aki fényével,
 Minket bűnös embereket kegyességével,
 Világosít örömmel, örökös dicsőséggel.
 Följött azon hajnalcsillag teljes fényével.

Mint sírdogál a jászolban világ váltsága,
 Hideg szénán bágyadozva éltünk adója,
 Kit ápolgat szűz Anyja, József nevelő atyja,
 Pásztoroktól körülvéve Istennek Fia.

E nap az örömmek napja, melyet Úr keze
 Nekünk, bűnös embereknek előkészíte.
 Örvendjünk tehát ebben örökös dicsőségben,
 E nap az örömmek napja, örvendjünk ebben!

60.

Vígán zengjétek, citerák, Jézus született!

Diószeg

The musical score consists of four staves of music in a single system, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is simple and repetitive, consisting of eighth and quarter notes. The lyrics are written below each staff.

Ví - gan zeng - je - - tek, ci - te - rák, Jé - zus szü - le - tett.

Har - sog - ja - tok, ti trom - bi - ták, Is - ten em - ber lett.

A - ki szüz - től szü - le - tett, kit mé - hé - ben hor - do - zott,

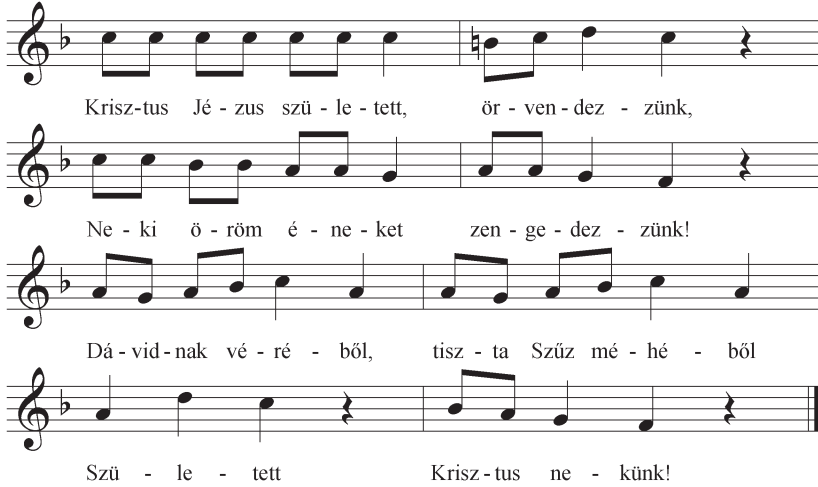
A - kit Gáb - ri - el ark - an - gyal ál - dott - nak mon - dott.

Itt az eget Megváltója, jászolban fekszik,
 Mennynek, földnek alkotója a szénán nyugszik.
 Juhok, barmok pásztori, és az Úrnak szolgálí,
 Híres, neves tündérvilág zászlóvivői.

Dicsekedhettek, próféták, ó ti szegények,
 Mert köztetek a kis Jézus, örvendezhettek!
 Nem kíván mást tőletek, csak tiszta szívet, lelket,
 Kér, kíván ő tinéktek örök életet!

61.

Krisztus Jézus született, örvendezzünk

Hidaskürt

Krisz-tus Jé-zus szü-le-tett, ör-ven-dez-zünk,
 Ne-ki ö-röm é-ne-ket zen-ge-dez-zünk!
 Dá-vid-nak vé-ré-ből, tisz-ta Szűz mé-hé-ből
 Szü-le-tett Krisz-tus ne-künk!

A szüzesség lilioma kivirágzott,
 Megtermé a mennyei szép virágot.
 A kegyes Jézuska minékünk meghozta,
 Születvén, a váltságot.

62.

Krisztus Jézus született, örvendezzünk

Nagymácséd

Krisz-tus Jé-zus szü-le-tett, ör-ven-dez-zünk,
 Ne-ki ö-röm é-ne-ket zen-ge-dez-zünk!
 Dá-vid-nak vé-ré-ből, tisz-ta szűz mé-hé-ből
 Szü-le-tett Krisz-tus ne-künk!

A Szűzesség lilioma kivirágzott,
 S megtermé a mennyei szép virágot.
 A kegyes Jézuska minékünk meghozta,
 Születvén, a váltságot.

Dicsőség legyen égben az Istennek!
 Békesség földön a jó embereknek!
 Zengjünk angyalokkal s a hív pásztorokkal:
 Dicsőség az Istennek!

Örök bölcsesség széke lett a jászol,
 Melyből Isten irgalma mihozzánk szól.
 A mennyei Kisdéd üdvösséget hirdet
 Istennek irgalmából.

Hisszük, hogy Betlehem jászolából
 Az út, élet és örök igazság van.
 Az irgalmas Isten rejlik a Kisdédben,
 Ezt valljuk igazságban.

Imádással járulunk az oltárhoz,
Mint kegyes Jézuska jászolához.
A hív pásztorokkal égő buzgalommal
Hű néped adományt hoz.

A kenyér és bor áldozat az ajándék,
S a jó Istent szerető tiszta szándék.
Nyerjen az kegyelmet, ó, kis Jézus, engedd,
Hogy örök jónkra váljék!

Zengje velünk ég és föld: Szent az Isten!
Zengje tiszta örömmel: Szent az Isten!
Zengjük Jézuskának, kit ég és föld imádnak:
Szent, szent, szent az Úr Isten!

63.
Csillagfényes éjjelen

Gúta

Csil - lag - fě - nyes éj - je - len A kis Jé - zus meg - je - len,
Vé - gig - re - pül a vi - lá - gon, Hogy min - den em - bert meg - áld - jon.
Bár ki - csiny - ke a ke - ze, Ál - dást, bé - két hint ve - le.
É - gi gyer - mek szór - jad, hint - sed, Ke - zecs - kéd - ből a sok kin - cset!
Ím sze - münk köny - nyel te - le, És a te né - ped hú szi - vé - be
Kis ke - zed tő - ről - je le,
Pi - hen - ni, pi - hen - ni térj be!

64.

Leszállt az ég dicső Királya közénk

Gúta

Le - szállt az ég di - cső Ki - rá - lya
 kő - zénk az üdv - nek haj - na - lán.
 Já - szol - ban fek - szik rongy ru - há - ban
 ki meny - nyet s föl - det al - ko - tá.
 Légy üd - vö - zöl - ve szép ka - rá - csony,
 Mely föld - re hoz - ta az e - get,
 El - mú - lik ím a bűn - nek éj - je,
 mert Te az üd - vőt hir - de - ted.

Az angyalok ajkán jött az ének, hogy földre szállott az élet,
 Pásztorok mentek Betlehembe imádni Téged, Istenem.
 Légy üdvözölve, szép karácsony, mely földre hozta az eget,
 Elmúlik ím a bűnnek éje, mert Te az üdvöt hirdeted!

65.

Fel nagy örömré, ma született

Bény

Fel nagy ö - röm - re, ma szü - le - tett,
A - ki u - tán a föld e - pe - dett.
Má - ri - a kar - ján é - gi a lény,
Is - te - ni Kis - ded Szüz - nek ö - lén.
Egy - sze - rű pász - tor, jöjj kö - ze - lebb,
Nézd a Te é - des Is - te - ne - det!

Nem ragyogó fény közt nyugoszik,
Bársonyos ágya nincs neki itt.
Csak ez a szalma, koldusi hely,
Rá meleget az állat lehel.
Egyszerű pásztor, térdeden állj,
Mert ez az égi s földi király!

Jöjjetek ide, imádjátok,
Aki mindenkit ma megváltott!
Boruljatok le itt előtte,
Szívetek adjátok érette!
Egyszerű pásztor is leborul,
Előtte a földig meghaiol.

66.

Titkos fényű csillag támadt a keleti égen

Nagymácséd, Bény

Tit - kos fé - nyű csil - lag tá - madt a ke - le - ti é - gen,
Fény vi - lá - ga szél - jel á - rad mesz - sze nagy vi - dé - ken.
El - jött Jé - zus, az új ven - dég, min - den azt je - len - ti,
An - gyal s pász - tor a nagy Fel - ség bő ir - gal - mát zen - gi.

Betlehembe szállt le mennyből ma a kegyes Isten,
Hogy kimosva a bűn szennyből minket üdvözítsen.
Köztünk van már, akit régen a próféták vártak,
Akiért a magas égbe szent fohászok szálltak.

Nem kényelmes palotában jött Ő e világra,
Ott a barmok jászolában nyílt a menny virága.
Bámuld, ember büszkesége, bámuld, fény s magasság,
A szegénység szűk ölébe szállt az égi Jóság.

Földi jólét neki semmi, ott sír szalmaágyon,
Legutolsó vágyott lenni széles e világon.
Mily nagyra vitt, ég királya, lángoló szerelmed,
Ki ne szánna, ne csodálna ennyi ínség mellett?!

A Titkos fényű csillag támadt... kezdetű éneket ugyanúgy énekelték Nagymácsédon és Bényben is.

67.

Titkos fényű csillag támadt a keleti égen

Hidaskürt

The musical score consists of four staves of music in a single system, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is simple and consists of quarter and eighth notes. The lyrics are written below each staff.

Tit - kos fé - nyű csil - lag tá - madt a ke - le - ti é - gen,
Fény vi - lá - ga szél - jel á - rad mesz - sze nagy vi - dé - ken.
El - jött Jé - zus, az új ven - dég, min - den azt je - len - ti,
An - gyal s pász - tor e nagy Fel - ség bő ir - gal - mát zen - gi.

Betlehembe szállt le mennyből ma a kegyes Isten,
Hogy kimosva a bűn szennyből minket üdvözítsen.
Bámuld ember büszkeséged, bámuld fény, magasság,
A szegénység szűk ölébe szállt az égi Jóság.

68.

Az angyal meghozta nekünk az üzenetet

Nagy mácséd

Az an - gyal meg - hoz - ta ne - künk az ü - ze - ne - tet,
Hogy ma éj - jel a kis Jé - zus - ka meg - szü - le - tett.
Men - jünk hát i - má - dá - sá - ra Bet - le - hem - nek
Vá - ro - sá - ba! Ott lel - jük - egy is - tál - ló - ban,
An - gyal mond - ja é - gi szó - ban: Glo - ri - a, glo - ri - a
in ex - cel - sis De - o! Glo - ri - a, glo - ri - a in ex - cel - sis De - o!

69.

Mária, Mária szűz méhe

Diószeg

Má - ri - a, Má - ri - a szűz mé - he
A kis - ded Jé - zus - kát meg - szül - te.
E vi - lág - ra hoz - ta, A mi vált - sá - gunk - ra,
Má - ri - a, Má - ri - a szűz mé - he.

Mária, Mária szent ajka
A kisded Jézuskát csókolja.
Kipirul kis arca,
Amint éri ajka,
Mária, Mária szent ajka.

70.

A boldog éj érkezett

Nagy mácséd

A musical score for the hymn 'A boldog éj érkezett' (The happy night has arrived). The score is written on four staves of music in a single system. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 4/4. The melody is simple and homophonic. The lyrics are in Hungarian and are placed below the corresponding musical notes. The lyrics are: 'A boldog éj meg-ér-ke-zett, Mely-ben Meg-vál - tónk szü - le - tett. Ki a ha - lált szen - ved - te, A bűnt ma - gá - ra vet - te. Ö - röm - dal üd - vö - zöl - je hát Ka - rá - csony éj szent ó - rá - ját, Ka - rá - csony éj - szent ó - rá - ját!'.

A bol-dog éj meg-ér-ke-zett, Mely-ben Meg-vál - tónk szü - le - tett.
Ki a ha - lált szen - ved - te, A bűnt ma - gá - ra vet - te.
Ö - röm - dal üd - vö - zöl - je hát Ka - rá - csony éj szent ó - rá - ját,
Ka - rá - csony éj - szent ó - rá - ját!

Kis pásztorlak jászol fölött,
Egy csillag fénye tündökölt,
Hirdetve Üdvözítőt,
Az égi közvetítőt.
Örömdal üdvözölje hát
Karácsonyēj szent óráját,
Karácsonyēj szent óráját!

71.

Mennyből szállott a harmat

Nagyfödemes

Menny-ből szál - lott a har-mat, Ö - rül-nek az an - gya-lok,
Krisz - tus Jé - zus szü - le - tett, Já - szol-ba he - lyez - te - tett.

The image shows a musical score for the hymn 'Mennyből szállott a harmat'. It consists of two staves of music in G major (one flat) and 4/4 time. The melody is simple and homophonic. The lyrics are written below the notes. The first line of music corresponds to the first line of lyrics, and the second line of music corresponds to the second line of lyrics. The score ends with a double bar line.

Mellette van Mária,
Az ő kedves szent anyja,
Szakajtott egy szép rózsát,
Bepólyálta szent fiát.

A pokolnak kapui
Mind letörnek zárai.
Mi is úgy imádkozzunk,
Hogy oda ne juthassunk!

72.

Mennyből szállott szent Gyermekek

Nagymácséd

Menny-ből szál-lott szent Gyer - mek, Le - bo - ru-lunk e - lőt - ted,

I - má - dunk és ma - gasz - ta - lunk, É - des, kis - ded Jé - zu - sunk.

Há - la né - ked, ö - rök sze - re - tet, Ki - ért lel - künk ré - gen e - pe - dett,

Hogy szűz méh - ből, is - tál - ló - ból Jöt - tél ér - tünk, menny U - ra.

73.

Reszket, fázik keze, lába s egész testecskéje

Nagymácséd

Resz- ket, fá - zik, ke - ze, lá - ba s e - gész tes - tecs - ké - je.

A já - szol - ban di - de - reg a Szűz szent de - decs - ké - je.

El - a - lud - na, de a hi - deg el - ű - zi az ál - mát,

Bar - mok szá - ja le - hel rá - ja me - le - gi - tó pá - rát.

Utána énekelték a következő éneklet:

Kicsi virág, szép rózsáág...

74.

Kicsi virág, szép rózsaaág, gyöngé gerlicécske

Nagymácséd

The image shows a musical score for a song. It consists of four staves of music, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are written below the notes. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat. The lyrics are: "Ki - csi vi - rág, szép ró - zsa - ág, gyön - ge ger - li - cécs - ke,". The second staff continues the melody and lyrics: "É - des, ked - ves kis Jé - zus - ka, menny - nek s föld - nek é - ke,". The third staff continues: "Száll - jon re - á é - des á - lom, sely - mes szem - pil - lád - ra,". The fourth staff concludes the piece: "S ál - modd ma - gad menny - or - szág - ba, Is - ten bá - rány - ká - ja!". The music is written in a simple, melodic style with a mix of eighth and quarter notes.

Ki - csi vi - rág, szép ró - zsa - ág, gyön - ge ger - li - cécs - ke,
É - des, ked - ves kis Jé - zus - ka, menny - nek s föld - nek é - ke,
Száll - jon re - á é - des á - lom, sely - mes szem - pil - lád - ra,
S ál - modd ma - gad menny - or - szág - ba, Is - ten bá - rány - ká - ja!

75.

Dicsőség a magasságban Istennek!

Bény

Di - cső - ség a ma - gas - ság - ban Is - ten - nek!

És a föl - dőn bé - kes - ség a jó - a - ka - ra - tú em - be - rek - nek!

Gló - ri - a in ex - cel - sis De - o!

Ki vagy? Mi vagy?

An - gyal va - gyok, pász - to - rok, ne fél - je - tek,

Bet - le - hem vá - ro - sá - ba si - es - se - tek!

Ott szü - le - tett kis Jé - zus - ka, Ot - tan fek - szik a já - szol - ba

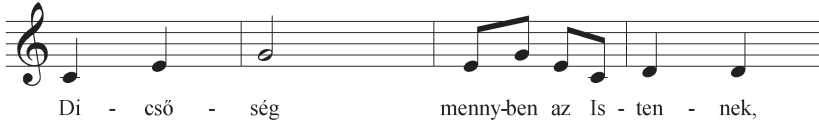

Kis - ded Jé - zus, kis - ded Jé - zus.

76.

Dicsőség mennyben az Istennek

Nagyfödemes

77.

Angyalszózat visszhangzik a mennyből

Nagyfödemes

Any - gyal - szó - zat vissz-hang - zik a menny - ből:
Bű - nös em - ber ser - kenj fel ál - mod - ből!
Jer, i - mád - juk Bet - le - hem - nek tít - kát le - bo - rul - va,
Mint pász - tor - tűz, szent sze - rel - med lo - bog - jon fel új - ra!

Ma szállt hozzánk az örök üdvösség,
Ma lőn mienk az égi örökség.
Istálló lett lényegeddé, mennyei Istenség,
Szalmás jászol szentélyeddé, végtelen nagy Felség.

Az Atyának egyszülött rajzatja
Tiszta szűznek lőn kiseded magzatja.
Az egek dicsősége pólyákba göngyölve,
Az angyalok ékessége mily kicsiny, mily gyöngel!

Kiseded Jézus, ki értünk születéll,
Majd megvesz a dermesztő, hideg szél.
Hogy testvérünk lőn ma éppen, kérünk, azt tekintsed,
Születésed érdemében részesíts ma minket!

78.
Kirie eleison!

Nagyfödemes

Kí - ri - e e - lei - son!

Ó, Is - te - nünk, ör - ven - dez - ni

És há - la - dalt zen - ge - dez - ni jöt - tünk most.

Kriste eleison!
Betlehembe szült fiadat
Mefogadjuk Megváltónknak mai nap.

Kirie eleison!
Kis Szűzanya a jászolban
Ápolgatott pólyácskában egykoron.

Dicsőség Istennek!
Az angyalok e szavával
Köszöntünk mi hódolattal, Üdvhozó.

Békesség embernek!
Máris üdvünk édes,
Az angyal e mondott szavát hozád el.

Szent hitünk minékünk,
Hogy Isten egyszülött fia
A jászolig megalázta önmagát.

(A „Kirie eleison” és az „Angyalszózat visszhangzik” kezdetű énekek szövege az 1928-ban Bratislavában kiadott „A szeretet” c. imádságos és énekeskönyvből való.)

79.

Csendes éjjel ott az égen

Nagymácséd

The musical score consists of four staves of music in a single system. Each staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is written in a simple, folk-like style with eighth and quarter notes. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables that span across multiple notes. The lyrics are: "Csen-des éj - jel ott az é - gen A - rany haj - nal pír - ja ég, Tán a nap van nyug - vó - fél - ben, Oly szé - pen ra - gyog az ég. Tá - vol an - gyal se - reg kél, Szó - zat hang - zik é - gi nyel - ven: Pász - to - rok, ne fél - je - tek, Ör - ven - dez - zen szí - ve - tek!"

Csen-des éj - jel ott az é - gen A - rany haj - nal pír - ja ég,
Tán a nap van nyug - vó - fél - ben, Oly szé - pen ra - gyog az ég.
Tá - vol an - gyal se - reg kél, Szó - zat hang - zik é - gi nyel - ven:
Pász - to - rok, ne fél - je - tek, Ör - ven - dez - zen szí - ve - tek!

80.

Köszöntünk, édes Jézusunk

Nagy mácséd

Kö-szön-tünk, é - des Jé - zu-sunk, A jám-bor pász - to - rok - kal.
E - léd i - mád - va bo - ru - lunk Az é - gi an - gya - lok - kal.
Ki - tár - juk szí - ve - in - ket, Fo - gadd el kin - cse - in - ket!
Ó, é - des Jé - zus, légy ve - lünk, Te légy ö - rök - re min - de - nünk!

Barmok közt nyugszol csendesen
Hideg kis jászolodban,
Nem véd a széltől semmi sem,
Szenvedsz már kiskorodban.
Ó, mennyire szeretted
A bűnbe esett néped,
Ó, hála neked, hála nagy,
Üdvünk s reményünk mert te vagy!

81.

Amint hajdan a pásztorok nyájukra vigyáztak

Diószeg

A - mint haj - dan a pász - to - rok nyá - juk - ra vi - gyáz - tak,
 Úgy i - mád - juk az ol - tá - ron ke - nyér szí - ne a - latt.
 É - des Jé - zus, ki meny - nyek - ből a föld - re le - jöt - tél,
 Hogy ben - nün - ket üd - vö - zít - tesz bet - le - he - mi is - tál - ló - ban
 Szent Szűz - től szü - let - tél!

82.

Csordapásztorok midőn Betlehembe'

Naszvad

The image shows a musical score for a song. It consists of two staves of music in a single system. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 4/4. The melody is written on a treble clef. The lyrics are written below the notes. The first line of music corresponds to the first line of lyrics, and the second line of music corresponds to the second line of lyrics. The lyrics are: "Csor-da-pász-to - rok, mi-dőn Bet-le - hem - be' Csor-dát ö - riz - nek éj - jel a me - ző - ben."

Csor-da-pász-to - rok, mi-dőn Bet-le - hem - be'
Csor-dát ö - riz - nek éj - jel a me - ző - ben.

Isten angyali jövének melléjük,
Nagy félelemmel telék meg ő szívük.

Örömet mondok nektek, ne féljetek,
Mert ma született a ti üdvösségetek.

Menjetek el csak gyorsan a városba,
Ott találjátok Jézust a jászolban.

83.

Csordapásztorok, midőn Betlehembe'

Diószeg

The image shows a musical score for two voices. The top staff is the vocal line, and the bottom staff is the piano accompaniment. The lyrics are written below the notes. The music is in a simple, folk-like style with a clear melody and accompaniment.

Csor - da - pász - to - rok, mi - dőn Bet - le - hem - be'
Csor - dát ő - riz - nek éj - jel a me - ző - ben.

Isten angyali jövének melléjük,
Nagy félelemmel telék meg ő szívük.

Örömet mondok nektek, ne féljetek,
Mert ma született a ti üdvösségetek.

Menjetek el csak gyorsan a városba,
Ott találjátok Jézust a jászolban.

Elindulának és el is jutának
Szent hajlékához az ég és föld Urának.

Nem találták Őt fényes palotában,
Hanem istálló szegény jászolában.

Ki az ég és föld sarkait fenntartja,
Nem lelt más helyet, hol fejét lehajtja.

Mindenek élte, áldása e Kisdéd,
Ki mindenekben ily szükségét szenved.

84.

Dicsértessél, kis Jézuska, lelkünk üdvössége

Nagymácséd

Di-csér - tes - sél, kis Jé - zus - ka, lel - künk üd - vös - sé - ge!

I - mád - tas - sál, bú - nő - sők - nek e - gyet - len re - mé - nye!

Út, I - gaz - ság, É - let vagy te, Szűz - nek szent szü - lött - je,

Add, hogy e nap szent vi - gas - ság szí - vün - ket be - tölt - se!

A pásztorok dudaszóval köszöntöttek téged,
Ajándékul túrót, sajtot, bárányt vittek néked.
Kérünk téged, fogadd ajkunk zengő hozsannáját,
Túró, sajt és bárány helyett szívünk szent háláját!

Ó, világ szent Megváltója, légy ezerszer áldott,
Égen s földön harsogjon az áldó, szent hozsanna!
Dávid dicső sarjadéka, szűznek szűz magzatja,
Szálljon hozzád ajkunk áldó s imádó szózatja!

85.

Gloria in excelsis Deo!

Nagymácséd

Glo-ri - a in ex - cel - sis De - o! Glo-ri - a in ex - cel - sis!

Et in ter - ra pax ho-mi-ni-bus bo - nae vo - lun - ta - tis.

Ó, mily ö - röm, ó, mily ö - röm! Ím an-gya-lok ér - kez - nek,

És mi - hoz-zánk zen - ge - nek: Bet - le - hem - be

men - je - tek, Kis Jé - zus meg - szü - le - tett!

Ho-zsan-na ex - cel - sis! Ho-zsan-na ex - cel - sis!

Ho - zsan-na, ho - zsan-na, ho - zsan-na, ho - zsan-na in ex - cel - sis!

Ho - zsan-na in ex - cel - sis! Ho - zsan-na in ex - cel - sis!

86.
Pásztorok, keljünk fel

Bény

The musical score consists of four staves of music in a single system, each with a treble clef. The notes are simple, mostly quarter and eighth notes, with some rests. The lyrics are written below each staff, aligned with the notes. The lyrics are: Pász - to-rok, kel - jünk fel, Ha - mar in - dul - junk el, Bet-le-hem vá - ro - sá - ba, Ron-gyos is - tál - lócs - ká - ba, Si - es - sünk, ne kés - sünk, Hogy még e - zen éj - jel ot-tan le - hes - sünk, S mi U-runk-nak tisz-te - le - tet te - hes - sünk!

Angyalok hirdették:
Messiás születék,
Itt van jele fényének,
Helye születésének,
Pajtában, pólyában,
Be vagyon Ő takarva posztócskában,
Áldott Gyermekek szened már kiskorában.

87.

Pásztorok keljünk fel

Hidaskürt

Pász - to - rok, kel - jünk fel, Ha - mar in - dul - junk el,
 Bet - le - hem vá - ro - sá - ba, ron - gyos is - tál - lócs - ká - ba,
 Si - es - sünk, ne kés - sünk,
 Hogy még e - zen éj - jel ot - tan le - hes - sünk,
 S mi U - runk - nak tisz - te - le - tet te - hes - sünk!

Angyalok hirdetik, Messiás születik.
 Itt van jele fényének, helye születésének,
 Pajtában, pólýában
 Be vagyon Ő takarva posztócskában,
 Áldott Gyermekek szenved már kiskorában.

Jézus a szent Kisded, mily szükségét szenved,
 Nincsen meleg szobája, sem ékes palotája,
 Szükségben, hidegben
 Melegíti őt a barmok párája,
 Ó, isteni szeretetnek csodája!

88.

Hej, hej! Hej, hej!

Nagymácséd

Hej, hej, Hej, hej!

Meny-nyit ki - ál - tok! Még - sem hall - já - tok?

Pász - to - rok, pász - to - rok, fél - kel - je - tek!

Ne a - lud - ja - tok, mit szuny - nya - doz - tok,

Pász - to - rok, pász - to - rok, si - es - se - tek!

El - jött már az éj - fél, gyor - san fel te - hát,

Si - es - sünk az út - ra, lát - ni a cso - dát!

Si - es - sünk i - mád - ni Ót, a Kis - de - det,

kít ne - künk az an - gyal zeng - ve hír - de - tett.

89.

Hej, víg juhászok, csordások!

Nagymácséd

Hej, víg ju - há - szok, csor - dá - sok!

Mint csőr - ge - nek a for - rá - sok,

Mily gyö - nyö - rű ez az éj - jel,

Bár te - kint - se - tek csak száj - jel!

Nézd, amott Betlehem felett
Látok egy nagy fényességet,
Ott egy csillag is leszállott,
Egy rongy pajtánál megállott.

Mint felébredtem álmamból,
Láttam csillagot Jákobból,
Hogy felkeltem, láttam tüzet,
Mely jelentett egy szülöttet.

Ott van, bizonynal megláttam,
Néztem, hogy odajutottam,
Jaj! Ott fekszik a szénába,
Betakarva pólyácskába.

Üdvözlégy, áldott pásztorunk!
Kit szegénységben imádunk.
Vedd kedvesen szíveinket,
Vele együtt mindenünket!

90.

Betlehemi Kisded, kegyes Istenünk

Naszvad

The image shows a musical score for a hymn. It consists of four staves of music in a single system, all written in treble clef. The melody is simple and consists of quarter and eighth notes. Below each staff is the corresponding Hungarian lyrics. The lyrics are: "Bet - le - he - mi Kis - ded, ke - gyés Is - te - nünk, Ki ke - nyér s bor szín - ben je - len vagy ve - lünk, E szent - ség - ben halld i - mánk, Ál - dá - so - dat önts ki ránk!"

Bet - le - he - mi Kis - ded, ke - gyés Is - te - nünk,
Ki ke - nyér s bor szín - ben je - len vagy ve - lünk,
E szent - ség - ben halld i - mánk,
Ál - dá - so - dat önts ki ránk!

Beszállottál egykor, testesült Ige,
Egy szeplőtlen szent szűz tiszta méhibe.
Ideszálltál most alá,
E kenyér s bor szín alá.

Imádtak pólyákban a szent angyalok,
Földig leborultak a jó pásztorok,
Mi is térdre borulunk,
Úgy imádunk fő Urunk!

Legelső oltárod szűk jászoly vala,
Melybe helyeztetett a boldog anya,
Most, én édes Istenem,
E szentségben vagy jelen.

Názáretben köztünk laktál, Alkotóm!
Itten lakol most is oltártrónodon,
Kitárva áll két karod,
Mert üdvünket akarod.

Kenyér színben rejlő mennyei király,
Látlak nagy hitemnek fénysugarínál.
Ó, én édes Kisdedem,
Itt létedet hirdetem.

(Szöveg egy imádságos énekeskönyv-töredékből. „Nyomatja és kiadja Steinbrener ker. János cs. és királyi könyvnyomdász Winterbergben.”)

91. Leszállottál az oltárra

Nagymácséd

Le-szál-lot-tál az ol-tár-ra, Bet-le-he-mi Jé-zus-ka,
Föl-kent pa-pod szó-za-tá-val, Test im-már a szent os-tya.
I-mád-juk itt szent tes-te-det, Drá-ga-lá-tos vé-red-del,
Mint egy-kor a pász-tor-se-reg, Vig szív-vel és é-nek-kel.

Tiszta szívvel esedezünk,
Kisded Jézus, Tehozzád
Ki bárányként miérettünk
Önmagad feláldozád.
Engedd, hogy e nagy szentségben
Mint Istent imádhassunk,
Holtunk után fönn az égben
Mindörökké áldhassunk!

92 a.
Csendes éj, szent nyugalom

Csen - des éj, szent nyu-ga - lom, Hall - gat a völgy, ha - lom.
Szűz - a-nyám, hal - lod - e, csen - des a táj,
Is - te - ni gyer - me - ked ál - mi - ra vár,
Lát-ván, hogy al - ta - tod Őt, Lát-ván, hogy al - ta - tod Őt.

Csendes éj, szent nyugalom,
Hallgat a völgy, halom.
Szűzanyám, hallod-e, csendes a táj,
Isteni gyermeked álmira vár,
Látván, hogy altatod őt,
Látván, hogy altatod őt.

Csendes éj, szent nyugalom,
Énekel völgy, halom.
Pendül az angyali halleluja,
Földre leszállt a nagy égnek Ura!
Jertek imádani Őt,
Jertek imádani Őt!

Bölcsője sincs, párnája sincs,
Mégis mily édesen
Alszik az isteni égi szülött.
Emberek, a boldog óra ütött.

Itt vagyon a Messiás!
Itt vagyon a Messiás!

(Naszvaden énekelték)

92 b.
Csendes éj, kegyteli éj

Csendes éj, kegyteli éj
Mindenek álma mély.
Csak a szent pár tölté ezt ébren,
Égi Kisded, csak pihenj szépen
Mennyei álom ölen,
Mennyei álom ölen!

Csendes éj, kegyteli éj
Megismert pásztori nép,
Hirdetvén az angyali kar,
Messze hangzik a nagy diadal,
Jézus a földre jöve,
Jézus a földre jöve!

Csendes éj, isteni éj,
Szív, örülj, szív, remélj!
Mert az áldott éjjelen át
Boldog Szűzanya őrzi fiát,
Jézust a szűz kebelén,
Jézust a szűz kebelén!

Csendes éj, isteni éj,
Pászturnép, ó, ne félj!
Éjfél-tájban tűnik a csend,
Angyal száján a Glória zeng,
Száll fel a Glória hang,
Béke a földön alatt.

Csendes éj, isteni éj,
Mily öröm, égi kéj,

Nézd, már szunnyad, a szája nevet,
Onnan ránk derül a szeretet.
Ránk derül a szeretet,
Áldjuk a drága szívet!

Csendes éj, isteni éj,
Szív, örülj, szív, remélj!
Mert az áldott éjjelen át,
Boldog Szűzanya zengi dalát:
Jézusom, édes, pihenj!
Jézusom, édes, pihenj!

(Nagymácsédon énekelték)

92 c. Csendes éj, szent ez az éj

Csendes éj, szent ez az éj,
Mindennek álma mély.
Nincsen más, csak a szent szülők,
Drága gyermeket őriznek ők,
Áldott legyen az éj,
Áldott legyen az éj!

Csendes éj, szent ez az éj,
Pásztorok, menjetek!
Betlehembe szólít az angyal,
Isten Fiának hódolattal,
Üdvözlést vigyetek
Az isteni Kisdednek!

Csendes éj, szent ez az éj,
Kis Jézus, mint mosolyog,
Ajka áldást rebeg reájuk,
Örvendnek a jó, hív pásztorok,
Messiás született,
Világ üdvössége lett!

(Új szív ima és énekeskönyv 1931)

92 d.

Ó, néma éj, szentséges éj!

Ó, néma éj, szentséges éj!
Mindenek álma mély,
Nincs fenn más, csak a szent szülepár
Drága kisedők álmainál.
Szent gyermek, aludjál,
Ó, szent gyermek aludjál!

Ó, néma éj, szentséges éj!
Angyalok hangja kél.
Halld a mennyei alleluját,
Arról zeng ma az egész világ:
Megtartó született,
A Krisztus megszületett!

Ó, néma éj, szentséges éj!
Szív, örülj, higj, remélj!
A menny ma maga hinti reád
Az áldott kegyelem mosolyát,
Krisztus megszabadít,
A Krisztus megszabadít.

(Református énekeskönyv 1929)

93.

Krisztus Urunknak áldott születésén

Vámosladány

The image shows a musical score for a hymn. It consists of four staves of music in a single system, all written in a treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are written below the notes. The first staff begins with the lyrics 'Krisz - tus U - runk - nak ál - dott szü - le - té - sén'. The second staff continues with 'An - gya - li ver - set mond - junk szent ün - ne - pén,'. The third staff has 'Mely Bet - le - hem - nek me - ze - jé - ben ré - gen'. The fourth and final staff concludes with 'Zen - gett e - kép - pen:'. The music is simple and melodic, typical of a church hymn.

Krisz - tus U - runk - nak ál - dott szü - le - té - sén

An - gya - li ver - set mond - junk szent ün - ne - pén,

Mely Bet - le - hem - nek me - ze - jé - ben ré - gen

Zen - gett e - kép - pen:

A magasságban dicsőség Istennek,
Békesség légyen földön embereknek
És jó akarat mindenféle népnek
És nemzetségnek!

A nemes Betlehemnek városába
Gyermek született szűztől e világra,
Örömet hozott Ádám árváira,
Maradékaira.

Református adatközlőim elmondása szerint náluk nem volt szokás az ablakok alatt énekelni. A templomban énekelt „Dicséretet”-et megtanították a kisgyerekeknek is, készüléssel a karácsonyra.

94.

Az Istennek szent angyala

Vámosladány

A musical score for the hymn 'Az Istennek szent angyala'. It consists of four staves of music in a single system, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is simple and consists of quarter notes. The lyrics are written below each staff, with hyphens indicating syllables that span across notes. The lyrics are: 'Az Is - ten - nek szent an - gya - la', 'Meny - nyek - ből hogy a - lá - szál - la,', 'És a pász - to - rok - hoz ju - ta,', and 'Né - ki - ek e - kép - pen szó - la:'. The score ends with a double bar line.

Mennyből jövök most hozzátok,
És íme nagy jó hírt mondok,
Nagy örömet majd hirdetek,
Melyen örvend ti szívetek.

E mai nap egy kisgyermek
Szűztől született tinektek.
A gyermek szép és oly ékes,
Vígassága kellemetes.

Már lehozta az életet,
Mely Istennél volt készített,
Hogy ti is véle éljetez,
Boldogságban örvendjetez!

95.
Dicsőség az Istennek

Vámosladány

Di - cső - ség az Is - ten - nek, Di - cső - ség az Is - ten - nek
Jó - a - ka - rat, bé - kes - ség, Jó - a - ka - rat, bé - kes - ség

Fenn a ma - gas e - gek - ben!
Az em - be - ri szí - vek - ben!

Zeng - jen a há - la, Mert föld - re szállt az ég ki - rá - nya!

Sze - re - tet és i - gaz - ság jön ve - le,
Ke - zé - ben a sza - bad - ság fegy - ve - re,

Nyis - sa - tok hát e - lőt - te szí - vet, Ti meg - vál - tott hí - vek!

96.

Dicsőség Néked a magasságban

Vámosladány

The image shows a musical score for a hymn. It consists of three staves of music in G major (one sharp) and 3/4 time. The melody is simple and hymn-like, with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. The lyrics are written below the notes. The first staff has two measures with lyrics: 'Di - csó - ség Né - ked a ma - gas - ság - ban,'. The second staff has two measures with lyrics: 'Szí - vünk - ben í - me a menny - or - szág van!'. The third staff has two measures with lyrics: 'Há - lánk be - töl - ti e - get és föl - det,'. The fourth staff has two measures with lyrics: 'Sze - münk meg - lát - ta Id - ve - zít - tön - ket.'.

Di - csó - ség Né - ked a ma - gas - ság - ban,
Szí - vünk - ben í - me a menny - or - szág van!
Há - lánk be - töl - ti e - get és föl - det,
Sze - münk meg - lát - ta Id - ve - zít - tön - ket.

Rászállt a földre az örök áldás,
Beteljesítve a nagy megváltás.
Üdvre virradt fel nép, sok milliom:
Légy áldott, drága evangéliom!

Béke a földön, csillag az égen,
Epedve várták népeid régen.
Hitünk remélte, kegyelmed adta,
Ő, népek édes mennyei Atyja!

Szívünk kitárul, nyelvünk megzendül,
Ó, szállj le hozzánk a végtelenből!
Szívünkbe tedd át királyi széked,
Ó, béke Atyja
Hozsánna Néked!

97.

Ó, Betlehem kis városa

Vámosladány

Ó, Bet-le - hem kis vá - ro - sa, Csend szál - la már re - ád,

Fe-let-ted el halk út - ra kel A csil - lag mi - ri - ád.

Ső - tét ut - cád - ban mé - gis Ma ő-rök fény re - beg,

Mín - den re - mény és küz - de - lem Ben - ned pi - hen ma meg.

Ó, Betlehem kis városa,
Vár rád e kis sereg:
Jőjj el közénk, maradj miénk,
Szüless bennünk ma meg!
Szelíd fényed ragyogja be
A sötét éjszakát.
Jőjj el közénk, maradj miénk
Csodás karácsonyój!

Cso - dás ka - rá - csony ój.

98.

Kelj fel, kelj fel, ó, Szent József

Nagylocséd

Kelj fel, kelj fel, ó, szent Jó-zsef, Vedd az é - gi kin cse-det,

Szűz A - nyá-val, Má - ri - á - val E - gyip-tom - ba men - je - tek!

2.

Bölcs He - ró - des meg a - kar - ja ö - let - ni a Kis - de - det,

Ma-radj, ma-radj, szólt az an-gyal, Majd meg-mon-dom te - ne-ked.

Késő éjjel jött az égből
A váratlan üzenet,
Szent József, a gyermek atyja,
Sebten útra keltének.

A madárcsók zengedeztek,
Merre megy a kis csapat,
A pálmák meghajolva
Jelölik ki az utat.

Diadomban és vidékén
Gyászba borult sok család,
Ruháikat tépik sírva
A jajgató, bús anyák.

Karácsony után énekelték.

Jézus születésekor Heródes volt a zsidók királya. Amikor megtudta, kit keresnek a napkeleti bölcsek, meghökkent. Kérte, ha megtalálják a gyermeket, jelentsék neki, de a bölcsek más úton tértek vissza a hazájukba.

Heródes kiadta a parancsot minden két éven aluli fiúgyermek meggyilkolására.

Józsefnek álmában megjelent az Úr angyala és figyelmeztette: „Kelj föl, fogd a Gyermeket és anyját, menekülj Egyiptomba! Heródes keresi a Gyermeket, meg akarja ölni.”

Erről szól az ének.

A meggyilkolt gyermekek az ún. Aprószentek, vagyis az első mártírok.

EGYÉB KARÁCSONYI ÉNEKEK

Óvodában, iskolában, otthon énekelték.

99.
Karácsonykor sok a dolog

Várkony

Karácsonykor sok a dolog,
Segítsetek kis angyalok!
Munkára hát gyorsan, gyorsan,
Készítsünk el mindent sorban!
Azt sem tudom, mit csináljak.
Aranyozzak talán diót,
Válogassam a mogyorót?

Tisztítsd ki a csillagokat!
A gyermekek már úgy várják,
Az égbolton még nem látják.
Te meg hozd a havas zsákot,
Mefogod és jól kirázod,
Hulljon a hó lent a földön,
Fiú, leány hadd örüljön!

A vers után a 100. számú Lány hópehely hull a földre... kezdető éneket énekelték.

100.

Lágy hópehely hull a földre

Várkony

The musical score is written on four staves of a single melodic line. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of eighth and quarter notes, with some rests. The lyrics are placed below the notes. The second staff continues the melody, featuring a change in key signature to two flats (B-flat and E-flat) in the second measure. The third staff continues the melody, and the fourth staff concludes the piece with a double bar line. The lyrics are: Lágy hó-pe-hely hull a föld - re, Dom-bon a-latt hegy-te-tő - re, Fe-hér lesz a zöld fe-nyó - fa, Er-dó, me-ző, bo-kor al - ja. Kis-an-gya-lok, fi-gyel-je - tek, Ü - ze - ne - tet is vi - gye - tek, Száll-ja - tok le an - gyal szár-nyon, Itt van már a szép ka-rá - csony!

Lágy hó-pe-hely hull a föld - re, Dom-bon a-latt hegy-te-tő - re,
Fe-hér lesz a zöld fe-nyó - fa, Er-dó, me-ző, bo-kor al - ja.
Kis-an-gya-lok, fi-gyel-je - tek, Ü - ze - ne - tet is vi - gye - tek,
Száll-ja - tok le an - gyal szár-nyon, Itt van már a szép ka-rá - csony!

101.
Jézuska, Jézuska, mi jók leszünk

Diószeg

Jé - zus - ka, Jé - zus - ka, mi jók le - szünk,
Ka - rá - csony - fát hozz ne - künk, hozz ne - künk,
Ka - rá - csony - fát, na - gyon szé - pet,
Mind - nyá - junk - nak bé - kes - sé - get,
Szállj, szállj, szállj! Menny - ből le - szállj!

Jók legyünk hát, gyerekek, gyerekek,
Szent karácsony ünnepe közeleg.
Az angyalok kara zendül,
Kis Jézuska száll a mennyből.
Szállj, szállj, szállj!
Mennyből leszállj!

102.

Csitt, csitt, csitt, csitt, csitt, csitt, csendben legyünk

Diószeg

Csitt, csitt, csitt, csitt, csitt, csitt, Csend-ben le-gyünk,

Hogy a kis Jé-zus-ka hoz-zon ne-künk

Nagy ba-bát, di-ót és pi-ros al-mát,

Ra-gyo-gó, szép, fé-nyes ka-rá-csony-fát!

Csing-ling-ling, csing-ling-ling, angyal repül,
 Örömtől dobban fel kicsi szívünk.
 Édes kis Jézuska, térj be hozzánk,
 Hallgasd meg, amit kis szívünk kíván!

103.

Szólj, csengő: csingi-lingi-ling!

Gúta

Szólj, csen-gő: csin-gi-lin-gi - ling!

Csin-gi-lin-gi - ling!

Ne hagy - ja - tok, kér - lek, pré - dá - ul a tél - nek,

Hi - deg a fe - hér hó, nyíl - jék hát az aj - tó!

Szólj, csen-gő: csin-gi-lin-gi - ling!

Csin-gi-lin-gi - ling!

104.

Cseng harang csingilingi cseng, édesen cseng

Bény

Cseng, ha-rang, csin - gi - lin - gi cseng, é - de-sen cseng.

* Kis Jé - zus a szi - vünk hoz - zád jön - ni ké - szül,

Ko - pog - tat aj - tó - don, mert oly nagy hi - deg van.

Cseng ha-rang, csin - gi - lin - gi cseng, é - de-sen cseng.

Nyissatok csak gyorsan, ó, mi szépet hoztam:
Szép karácsonyfácskát, jó lelkek csinálták.
Cseng harang csingilingi cseng, édesen cseng.

Lobognak a gyertyák, zöldell a fenyőág,
Szívetek is égjen Jézus szerelmében!
Cseng harang csingilingi cseng, édesen cseng.

(A 2. és 3. versszak dallama a *-tól kezdődik.)

105.
Fenyőgallyas kis Jézuska

Diószeg

The image shows a musical score for a song. It consists of four staves of music, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is simple and consists of quarter and eighth notes. Below each staff is the corresponding Hungarian lyrics. The lyrics are: Fe - nyő - galy - lyas kis Jé - zus - ka, Lel - künk drá - ga gyön - gye, A sze - re - tet fe - hér szár - nyán száj, si - ess a föld - re! Lel - künk - ben kis já - szo - locs - kát ké - szí - tet - tünk né - ked, Pu - ha, me - leg ta - ka - ró - ba gön - gyöl - ge - tünk té - ged.

Fe - nyő - galy - lyas kis Jé - zus - ka, Lel - künk drá - ga gyön - gye,
A sze - re - tet fe - hér szár - nyán száj, si - ess a föld - re!
Lel - künk - ben kis já - szo - locs - kát ké - szí - tet - tünk né - ked,
Pu - ha, me - leg ta - ka - ró - ba gön - gyöl - ge - tünk té - ged.

106.
Ó, kedves karácsonyeste

Nagymácséd

Ó, ked - ves ka - rá - csony - es - te,
Hogy mi - kor jősz, szí - vünk les - te.
Mi - vel hoz - zánk be - kö - szön - tél,
Aj - ka - ink - ről vi - dám dal kél.

Csillag száll a magas égre,
Idelátszik égő fénye.
Azt hirdeti, azt ragyogja,
Hogy ma született a kis Jézuska.

Jó emberek örömére
Fényes angyal szállt a földre,
Jobb kezébe karácsonyfa,
Nekünk hozta, minékünk hozta.

Jaj, de fényes, jaj, mint csillog,
Rajta sok-sok gyertya villog!
Azt hirdeti, azt ragyogja,
Hogy ma született a kis Jézuska.

107.
Jaj, de pompás fa

Diószeg

The image shows two staves of musical notation in treble clef. The first staff contains the melody for the first line of the song, with lyrics 'Jaj, de pom-pás fa A ka - rá-csony - fa,' written below it. The second staff contains the melody for the second line, with lyrics 'Nincs ár - nyé-ka, csak já - té - ka, Jaj, de pom-pás fa!' written below it. The music consists of eighth and quarter notes, with some rests.

Minden ága ég,
Gyönyörűen ég.
Kis Jézuska vigyáz rája,
El ne aludjék.

Örömeivel
Te ültetted el,
Kis Jézuska vigyáz rája,
Ne hervadjon el.

108.
Ragyog a szép karácsonyfa

Gúta

The image shows a musical score for the song 'Ragyog a szép karácsonyfa'. It consists of four staves of music, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is simple and consists of quarter and eighth notes. The lyrics are written below each staff, with hyphens indicating syllables that span across notes. The lyrics are: 'Ra - gyog a szép ka - rá - csony - fa, Az ég - ből az an - gyal hoz - ta. Te - le - rak - ta min - den jó - val, A - rany dí - ó, mo - gyo - ró - val.'

Ra - gyog a szép ka - rá - csony - fa,
Az ég - ből az an - gyal hoz - ta.
Te - le - rak - ta min - den jó - val,
A - rany dí - ó, mo - gyo - ró - val.

(Gazsi) csak azt vizsgálgatja,
Vajjon virgács van-e rajta.
A jó angyal elfeledte,
Sebaj, hozott mást helyette.

(Más névvel is énekelhető.)

109.

Ragyon a szép karácsonyfa

Diószeg

Musical score for the song 'Ragyon a szép karácsonyfa'. It consists of four staves of music in G major, 4/4 time. The melody is simple and consists of quarter and eighth notes. The lyrics are written below each staff.

Ra - gyog a szép ka - rá - csony - fa,
Az ég - ből egy an - gyal hoz - ta.
Te - le rak - ta min - den jó - val,
A - rany dí - ó, mo - gyó - ró - val.

(Gazsi) csak azt vizsgálgatja,
Vajjon virgács nincs-e rajta.
A jó angyal elfeledte,
Piros almát tett helyette.

(Más névvel is énekelték.)

Musical score for the second version of the song. It consists of two staves of music in G major, 4/4 time. The melody is the same as the first version. The lyrics are written below each staff.

Ke - rül - fo - rog a sok ven - dég,
Csak ka - rá - csony len - ne min - dég!

110.
Ragyog a szép karácsonyfa

Bény

Musical score for the song 'Ragyog a szép karácsonyfa'. It consists of four staves of music in G major (one sharp) and 4/4 time. The melody is simple and repetitive, with lyrics written below each staff. The lyrics are: Ra - gyog a szép ka - rá - csony - fa, Az ég - ből egy an - gyal hoz - ta. Te - le - rak - ta min - den jó - val, A - rany dí - ó, mo - gyó - ró - val.

Baba, galamb, fehér bárány,
Füge, narancs csüng az ágán,
Ruha, cipő, kis kötő is,
Ni, még háló-fejkötő is!

Rózsi csak azt vizsgálgatja,
Vajjon virgács nincs-e rajta.
A jó angyal elfeledte,
Sebaj, hozott mást helyette.

Csillog a szép karácsonyfa,
Nézegetik jobbra-balra,
Kerül-forog a sok vendég.
Csak karácsony lenne mindég!

111.
Tizenegyet üt az óra

Bény

The image shows two staves of musical notation in G major, 4/4 time. The first staff contains the melody for the first line of the song, and the second staff contains the melody for the second line. The lyrics are written below the notes.

Ti - zen - e - gyet üt az ó - ra,
Szól a ha - rang hí - vó sza - va!

Ma van karácsony éjszaka,
KészüljeteK a templomba!

Hallja meg minden ház ura,
Tizenegyet üt az óra!

Karácsony éjjel így énekelték, egyébként:

Tizenegyet ütött az óra,
Éjjel-nappal int a jóra.

Nem tudhatja senki fia,
Mire ébred fel holnapra.

Szóljon, ahogy szól ég Ura,
Tizenegyet üt az óra!

Vagy:

Óvjon a rossztól ég Ura,
Tizenegyet üt az óra!

Régen az éjjeliőr (bakter) minden kerek óraker énekszóval figyelmeztette a lakosokat.

Függelék

Régi, Nagymácsédról származó, az „*Orgona hangok legteljesebb és legnagyobb énekeskönyv 950 énekkel a róm. kath. hivek használatára*”, 1918-ban kiadott könyvben néhány gyűjtött ének szövege hosszabb.

Pásztorok! Fel, éjfél van...

(A 2. versszak után:)

Pásztorok, ne féljeteK, nagy öröm vár rátok,
Az Úr eljött közétek, megszűnt a régi átok,
Mária jászolához fussatok,
Az ég szülöttjének hódoljatok!

Betlehemben éppen most lett Dávidnak unokája,
Istenember született, a világ megváltója.
Mária jászolához...

S ím az angyalt angyalok sok ezrei környezik,
A boldog égi lakók az Úr művét hirdetik.
Mária jászolához...

Ne féljeteK pásztorok...

(A 4. versszak után:)

De boldogabb az anya, aki szűz méhéből,
Szentlélek erejéből és minden szeplő nélkül,
Őt szűzen foganta és szűzen hordozta,
Szűzen el is hozta, alle, allelúja!

Ámde mi is boldogok vagyunk, ó emberek!
Hogy az Isten irgalma egyetlen Fiát adta
A mi váltságunkra, szabadításunkra,
Áldjuk Istenünket! Alle, allelúja!

Csordapásztorok...

(A 8. versszak után)

Ki a mezőket ékesen ruházza,
A gyermek alig van bepólyálva.
Kinek nap s hold fejedelmi széke,
Jászolban fekszik az ég dicsősége.
Üdvözlégy, Jézus! Világ megváltója!
Bús szíveinknek megvígasztalója!

Angyalszózat visszhangzik...

(3. versszak után)

Ó, világnak régen várt világa!
Lejöttél a szenvedők honába.
Egy csecsemő alakjába rejtve nagy fölséged,
Az alacsony föld porába mi hozott le téged?
Az én hitem örömmel megvallja,
Hogy szívednek nagy volt az irgalma.
Nem jöttél, hogy homályt vethess királyok fényére,
Hanem minket hogy vezethess lelkünk szent üdvére.
Kisded Jézus! Ki értünk születnél,
S majd megvett a dermesztő hideg tél:
Hogy testvérünk lől ma éppen, kérünk azt tekintsed,
Születésed érdemében részesíts majd minket!

Sötét éjjel...

(a naszvádi változat a leghosszabb, a 2. versszak után:)

Dicsőség fent mennyben az Istennek,
Szent békesség földön az embernek!
Jó pásztorok, miért féltek?
Nagy örömhírt hoztam néktek,
Im halljátok, eljött Messiástok!

(Az utolsó versszak:)

Ó, bűnösök, mi is örvendezzünk,
Betlehembe mi is elsiessünk:
Ott az atya egyszülötte,
Boruljunk le hát előtte,
S áldjuk őtet, az egekből jöttet!

Ó, boldog Betlehem...
(2. versszak után)

Nem Júdás az, ki most csókokkal elborít,
Szűz Anyád az, ki most hő keblére szorít.
Ringatnak karjai, befödöznek szárnyai:
Ne sírj, kis Jézuskám!

Mért zokogsz oly nagyon, messze van még a nap,
Midőn gyász sorsodon vérbeborul a nap.
Nincs kereszt válladon, melyre bűnünk karja von,
Ne sírj, kis Jézuskám!

Még gyilkos vérbakók nem tudnak felőled,
Most szelíd állatok állnak körül téged.
Még hűtlen nemzedet kinfára nem feszeget:
Ne sírj, kis Jézuskám!

Szent József megveti szalmából ágyadat,
Palástját rád fedi, szemében könny fakad.
Előtted meghajol, Máriával udvarol.
Ne sírj, kis Jézuskám!

Én is leborulok...

Hálás köszönet

mindazoknak, akik megőrizték és elénekelték
a régi, szép karácsonyi énekeket

Andrássy Piroska (1928) Diószegről, róm. kat.
Balaton Lajosné Glósz Julianna (1936) Nagyfödéméről, róm. kat.
Bíró Ferencné Varjú Éva (1941) Diószegről, róm. kat.
Gál Erzsébet szül. Hodúr (1957) Hidaskürtről, róm. kat.
Gál Istvánné Mókos Ilona (1921) Szencről, róm. kat.
Gál Jánosné Fodor Anna (1921) Nagymácsédról, róm. kat.
Haris Andrásné Mátyus Julianna (1922) Naszvadról, róm. kat.
Kalász Gyuláné Szabó Emma (1921) Vámosladányból, ref.
Kovács Vilmosné Nagy Gizella (1910) Vámosladányból, ref.
Lukács Jánosné Nagy Julianna (1940) Várkonyból, róm. kat.
Mátyus Irén (1929) Naszvadról, róm. kat.
Miglécz József (1928) Bodrogszerdahelyről, gör. kat.
Molnár Andrásné Hajdu Mária (1910) Borsiból, gör. kat.
Rostás Aladárné Csanaky Terézia (1928) Diószegről, róm. kat.

Andrássy Piroska, Gál Istvánné, Gál Jánosné, Kovács Vilmosné és
Mátyus Irén sajnos már eltávoztak az élők sorából. Lukács Jánosné
Tatán lakik, a többiek lakóhelye Hajós, Bács-Kiskun m.
Magyarország.

Bózsing Lajos (1918) róm. kat. Hidaskürt, Szlovákia
Dr. Soós Oszkárné Vöröss Margit (1919) Hidaskürt, Szlovákia, róm. kat.
Varga Erzsébet (1929) Hidaskürt, Szlovákia, róm. kat.

Rajtuk kívül hálás köszönet illeti Csókás Ferencet (1927., róm. kat.) aki
szülőfalujának Bénynek a karácsonyi énekeit magnetofonkasszétán eljuttatta
hozzám Szlovákiából. Sajnos, sem ő, sem Bózsing Lajos nem érhetette meg
a könyv megjelenését.

Gútáról származó karácsonyi énekeket gyermekkoromban édesanyámtól,
nagyamamámtól, nagybátyámtól, tanítóimtól, társaimtól tanultam. Emlékü-
ket és mindazokét, akik nincsenek már közöttünk őrizték a szép karácsonyi
dallamok.

Harmath Lajosné Vöröss Kornélia (1927) róm. kat.

Betűrendes dallam mutató

<i>A dal címe:</i>	<i>Gyűjtés helye:</i>	<i>A dal sorszáma:</i>
A boldog éj elérkezett	Nagymácséd	70.
A kis Jézusnak gyöngé kis teste	Bény	29.
Amint hajdan a pásztorok nyájukra vigyáztak	Diószeg	81.
Angyalsereg így énekel	Diószeg	25.
Angyalszózat visszhangzik a mennyből	Nagyfödémes	77.
Az angyal meghozta nekünk az üzenetet	Nagymácséd	68.
Az Istennek szent angyala	Vámosladány	94.
Bárcsak annyit ne aludtam volna	Nagymácséd	44.
Bárcsak előbb felébredtem volna	Bény	45.
Bárcsak előbb felébredtem volna	Szenc	46.
Betlehem kis falucskába	Nagymácséd	4.
Betlehem kis falucskája	Diószeg	3.
Betlehem környéke bételik	Nagymácséd	8.
Betlehem környéke fényes, mint a tűz	Nagymácséd	7.
Betlehem, Betlehem messze határiba	Nagymácséd	1.
Betlehembe is menjünk, is menjünk	Bény	31.
Betlehemi Kisdéd, kegyes Istenünk	Naszvad	90.
Betlehemnek pusztájában	Diószeg	2.
Betlehemnek városa tündöklök mint a tűz	Hidaskürt	6.
Csendes éj, kegyteli éj	Nagymácséd	92 b.
Csendes éj, szent ez az éj		92 c.
Csendes éj, szent nyugalom	Naszvad	92 a.
Csendes éjjel ott az égen	Nagymácséd	79.
Cseng harang csingilingi cseng, édesen cseng	Bény	104.
Csillagfényes éjjelen	Gúta	63.
Csitt, csitt, csitt, csitt, csitt, csendben legyünk	Diószeg	102.
Csordapásztorok, midőn Betlehemben	Naszvad	82.
Csordapásztorok, midőn Betlehembe	Diószeg	83.
Dicsértéssel, kis Jézuska, lelkünk üdvössége	Nagymácséd	84.
Dicsőség a magasságban Istennek!	Bény	75.
Dicsőség az Istennek	Vámosladány	95.
Dicsőség mennyben az Istennek	Nagyfödémes	76.
Dicsőség Néked a magasságban	Vámosladány	96.
Ez karácsony éjszakája	Hidaskürt	22.

Ez öröm napja, karácsony van ma!	Gúta	58.
Fel nagy öröme, ma született	Bény	65.
Fent a csillag csillog-villog	Diószeg	57.
Fenyőgallyas kis Jézuska	Diószeg	105.
Gloria in excelsis Deo!	Nagymácséd	85.
Haj dumen dumenda haj dumenda	Bény	28.
Hallod, ember, az angyal szól, örömet hirdet	Bény	16.
Hallod, Fedúr, angyal szólal, örömet hirdet	Hidaskürt	21.
Hallod-e, Kolédom	Gúta	48.
Hallod-e, Koredom	Gúta	49.
Hej, hej! Hej, hej!	Nagymácséd	88.
Hej, víg juhászok, csordások!	Nagymácséd	89.
Hipp-hopp, itt vagyok	Bény	30.
Jaj, de pompás fa	Diószeg	107.
Jancsi, Pista, Palkó, Bence, juhászok bojtárja	Szenc	51.
Jertek, menjünk Betlehembe	Diószeg	15.
Jézuska, Jézuska, mi jók leszünk	Diószeg	101.
Jó volt dolga Jakabnak	Borsi	52.
Karácsonykor sok a dolog	Várkony	99.
Kelj fel, kelj fel, ó, Szent József	Nagymácséd	98.
Keljetek fel, pásztorok	Borsi	42.
Kérjed, kérjed Kisdedecske	Naszvad	19.
Kicsi virág, szép rózsaaág, gyöngé gerlicécske	Nagymácséd	74.
Kirie eleison	Nagyfödémés	78.
Kírje, kírje Kisdedecske	Bény	18.
Kis Jézuskám, mit gondoltál	Nagymácséd	17.
Köszöntünk, édes Jézusunk	Nagymácséd	80.
Krisztus Jézus született, örvendezzünk	Hidaskürt	61.
Krisztus Jézus született, örvendezzünk	Nagymácséd	62.
Krisztus Urunknak áldott születésén	Vámosladány	93.
Lágy hópehely hull a földre	Várkony	100.
Leszállottál az oltárra	Nagymácséd	91.
Leszállt az ég dicső Királya közénk	Gúta	64.
Majd én mondok egy nótát, egy nótát	Diószeg	50.
Már elérkezett azon éjszaka,	Nagymácséd	14.
Mária Magdolna	Várkony	55.
Mária, Mária szűz méhe	Diószeg	69.
Mendika, mendika	Gúta	54.

Menjünk mi is Betlehembe	Bény	32.
Mennyből az angyal lejött hozzátok	Diószeg	24.
Mennyből szállott a harmat	Nagyfödémés	71.
Mennyből szállott szent Gyermekek	Nagymácséd	72.
Mit álmodtál, pajtás?	Nagymácséd	47.
Most nemrég egy angyal	Nagyfödémés	20.
Nagy örömnapp van ma,	Bodrogszerdahely	13.
Ne féljetek, pásztorok, pásztorok	Bény	37.
Ne féljetek, pásztorok, pásztorok	Bény	38.
Ne féljetek, pásztorok, pásztorok	Nagyfödémés	39.
Ne féljetek, pásztorok, pásztorok	Gúta	40.
Ó, Betlehem kis városa	Vámosladány	97.
Ó, boldog Betlehem, áldások városa	Diószeg	5.
Ó, kedves karácsonyeste	Nagymácséd	106.
Ó, mi szépen kezdtem szunnyadozni	Nagyfödémés	43.
Ó, néma éj, szentséges éj!		92 d.
Örvend az ég vígassága dicséretekkkel	Bény	53.
Pásztorok, keljünk fel	Bény	86.
Pásztorok keljünk fel	Hidaskürt	87.
Pásztorok, fel, éjfél van	Diószeg	36.
Pásztorok, kik itt vagytok	Hidaskürt	35.
Pásztorok, pásztorok, nagy öröm vár rátok	Várkony	41.
Pásztortársim, nektek új hírt mondok	Hidaskürt	34.
Ragyog a szép karácsonyfa	Bény	110.
Ragyog a szép karácsonyfa	Diószeg	109.
Ragyog a szép karácsonyfa	Gúta	108.
Reszket, fázik keze, lába s egész testecskeje	Nagymácséd	73.
Sötét éjjel Betlehem tájára	Bodrogszerdahely	11.
Sötét éjjel Betlehem tájára	Borsi	9.
Sötét éjjel Betlehem tájára	Naszvad	10.
Szállj a földre szárnyat öltve, Gábor angyalom	Nagymácséd	56.
Szent karácsony éjszakáján	Hidaskürt	33.
Szólj, csengő: csingi-lingi-ling	Gúta	103.
Ti kismadárkák, szálljatok ide	Bény	27.
Titkos fényű csillag támadt a keleti égen	Hidaskürt	67.
Titkos fényű csillag támadt a keleti égen	Nagymácséd, Bény	66.
Tizenegyet üt az óra	Bény	111.
Új hír a pusztába, ne aludjatok!	Bodrogszerdahely	12.

Üdvözlégy Szűz Mária	Diószeg	23.
Vedd fel rongyos ködmönkédet	Nagymácséd	26.
Vígan zengjetek, citerák, Jézus született	Nagymácséd	59.
Vígan zengjetek, citerák, Jézus született!	Diószeg	60.

A dallamok gyűjtési helyei

<i>Gyűjtés helye:</i>	<i>A dallam sorszáma:</i>
Bény	16, 18, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 37, 38, 45, 53, 65, 75, 86, 104, 110, 111
Bodrogszerdahely	11, 12, 13
Borsi	9, 42, 52
Diószeg	2, 3, 5, 15, 23, 24, 25, 36, 50, 57, 60, 69, 81, 83, 101, 102, 105, 107, 109
Gúta	40, 48, 49, 54, 58, 63, 64, 103, 108
Hidaskürt	6, 21, 22, 33, 34, 35, 61, 67, 87
Nagyfödémes	20, 39, 43, 71, 76, 77, 78
Nagymácséd	1, 4, 7, 8, 14, 17, 26, 44, 47, 56, 59, 62, 68, 70, 72, 73, 74, 79, 80, 84, 85, 88, 89, 91, 92 b, 98, 106
Nagymácséd, Bény	66
Naszvad	10, 19, 82, 90, 92 a
Szenc	46, 51
Vámosladány	93, 94, 95, 96, 97
Várkony	41, 55, 99, 100
(Ref. énekeskönyv 1929.)	92 d
(Új szív ima és énekeskönyv 1931)	92 c

A dallamok adatközlői

Adatközlők / Énekek:

A dal sorszáma:

Andrássy Piroska (1928) Diószeg, róm. kat.

Amint hajdan a pásztorok nyájukra vigyáztak	81.
Angyalsereg így énekel	25.
Betlehem kis falucskája	3.
Csitt, csitt, csitt, csitt, csitt, csitt, csitt, csendben legyünk	102.
Csordapásztorok, midőn Betlehembe	83.
Fenyőgallyas kis Jézuska, lelkünk drága gyöngye	105.
Jaj, de pompás fa	107.
Jertek, menjünk Betlehembe	15.
Jézuska, Jézuska, mi jók leszünk	101.
Majd én mondok egy nótát, egy nótát	50.
Mária, Mária szűz méhe	69.
Mennyből az angyal lejött hozzátok	24.
Pásztorok, fel, éjfél van	36.
Ragyog a szép karácsonyfa	109.
Üdvözlégy Szűz Mária	23.

Balaton Lajosné Glósz Julianna (1936) Nagyfödémes, róm. kat.

Angyalszózat visszhangzik a mennyből	77.
Dicsőség mennyben az Istennek	76.
Kirie eleison	78.
Mennyből szállott a harmat	71.
Most nemrég egy angyal	20.
Ne féljetek, pásztorok, pásztorok	39.
Ó, mi szépen kezdtem szunnyadozni	43.

Bíró Ferencné Varjú Éva (1941) Diószeg, róm. kat.

Betlehemnek pusztájában	2.
Fent a csillag csillog-villog	57.
Ó, boldog Betlehem, áldások városa	5.

Bózsing Lajos (1918) Hidaskürt, róm. kat.

Betlehemnek városa tündöklük mint a tűz	6.
Pásztortársim, nektek új hírt mondok	34.
Titkos fényű csillag támadt a keleti égen	67.

Csókás Ferenc (1927) Bény, róm. kat.

A kis Jézusnak gyöngé kis teste	29.
Bárcsak előbb felébredtem volna	45.
Betlehembe is menjünk, is menjünk	31.
Cseng harang csingilingi cseng, édesen cseng	104.
Dicsőség a magasságban Istennek!	75.
Fel nagy öröme, ma született	65.
Haj dumen dumenda haj dumenda	28.
Hallod, ember, az angyal szól, örömet hirdet	16.
Hipp-hopp, itt vagyok	30.
Kírje, kírje Kisdedecske	18.
Menjünk mi is Betlehembe	32.
Ne féljete, pásztorok, pásztorok	37.
Ne féljete, pásztorok, pásztorok	38.
Örvend az ég vígassága dicséretekkel	53.
Pásztorok, keljünk fel	86.
Ragyog a szép karácsonyfa	110.
Ti kismadárkák, szálljatok ide	27.
Tizenegyet üt az óra	111.

Dr. Soós Oszkárné Vöröss Margit (1919) Hidaskürt, róm. kat.

Krisztus Jézus született, örvendezzünk	61.
Pásztorok keljünk fel	87.
Szent karácsony éjszakáján	33.

Gál Erzsébet szül. Hodúr (1957) Hidaskürt, róm. kat.

Ez karácsony éjszakája	22.
Hallod, Fedúr, angyal szólal, örömet hirdet	21.

Gál Istvánné Mókos Ilona (1921) Szenc, róm. kat.

Bárcsak előbb felébredtem volna	46.
Jancsi, Pista, Palkó, Bence, juhászok bojtárja	51.

Gál Jánosné Fodor Anna (1921) Nagymácséd, róm. kat.

A boldog éj elérkezett	70.
Az angyal meghozta nekünk az üzenetet	68.
Bárcsak annyit ne aludtam volna	44.
Betlehem kis falucskába	4.
Betlehem környéke bételik	8.
Betlehem környéke fényes, mint a tűz	7.
Betlehem, Betlehem messze határiba	1.
Csendes éj, kegyteli éj	92 b.
Csendes éjjel ott az égen	79.
Dicsértessél, kis Jézuska, lelkünk üdvössége	84.
Gloria in excelsis Deo!	85.
Hej, hej! Hej, hej!	88.
Hej, víg juhászok, csordások!	89.
Kelj fel, kelj fel, ó, Szent József	98.
Kicsi virág, szép rózsaaág, gyöngé gerlicécske	74.
Kis Jézuskám, mit gondoltál	17.
Köszöntünk, édes Jézusunk	80.
Krisztus Jézus született, örvendezzünk	62.
Leszállottál az oltárra	91.
Már elérkezett azon éjszaka	14.
Mennyből szállott szent Gyermekek	72.
Mit álmodtál, pajtás?	47.
Ó, kedves karácsonyeste	106.
Reszket, fázik keze, lába s egész testecsskéje	73.
Szállj a földre szárnyat öltve, Gábor angyalom!	56.
Titkos fényű csillag támadt a keleti égen	66.
Vedd fel rongyos ködmönkédet	26.
Vígan zengjetek, citerák, Jézus született	59.

Haris Andrásné Mátyus Julianna (1922) Naszvad, róm. kat.

Betlehemi Kisded, kegyes Istenünk	90.
Csendes éj, szent nyugalom	92 a.
Kérjed, kérjed Kisdedecske	19.

Harmath Lajosné Vöröss Kornélia (1927) Gúta, róm. kat.

Csillagfényes éjjelen	63.
Ez öröm napja, karácsony van ma!	58.

Hallod-e, Kolédom	48.
Hallod-e, Koredom	49.
Leszállt az ég dicső Királya közénk	64.
Mendika, mendika	54.
Ne féljetek, pásztorok, pásztorok, örömet hirdetek	40.
Ragyog a szép karácsonyfa	108.
Szólj, csengő: csingi-lingi-ling	103.
Kalász Gyuláné Szabó Emma (1921) Vámosladány, ref.	
Dicsőség az Istennek	95.
Dicsőség Néked a magasságban	96.
Ó, Betlehem kis városa	97.
Kovács Vilmosné Nagy Gizella (1910) Vámosladány, ref.	
Az Istennek szent angyala	94.
Krisztus Urunknak áldott születésén	93.
Lukács Jánosné Nagy Julianna (1940) Várkony, róm. kat.	
Karácsonykor sok a dolog	99.
Lágy hópehely hull a földre	100.
Mária Magdolna	55.
Pásztorok, pásztorok, nagy öröm vár rátok	41.
Mátyus Irén (1929) Naszvad, róm. kat.	
Csordapásztorok midőn Betlehemben	82.
Sötét éjjel Betlehem tájára	10.
Miglécz József (1928) Bodrogszerdahely, gör. kat.	
Nagy örömnapp van ma,	13.
Sötét éjjel Betlehem tájára	11.
Új hír a pusztába, ne aludjatok!	12.
Molnár Andrásné Hajdu Mária (1910) Borsi, gör. kat.	
Jó volt dolga Jakabnak	52.
Keljetek fel, pásztorok	42.
Sötét éjjel Betlehem tájára	9.
Rostás Aladárné Csanaky Terézia (1928) Diószeg, róm. kat.	
Vígan zengjetek, citerák, Jézus született!	60.

Varga Erzsébet (1929) Hidaskürt, róm. kat.

Pásztorok, kik itt vagytok 35.

Új szív ima és énekeskönyv 1931

Csendes éj, szent ez az éj 92 c.

Ref. énekeskönyv 1929

Ó, néma éj, szentséges éj! 92 d.

KÖSZÖNETET MONDOK

unokatestvéremnek Tánczos Lászlónak (Vágsellye – Šaľa),
aki néhai édesanyám VÖRÖSS JÁNOSNÉ TÁNCZOS JÚLIA
gútai tanítónő keresztfia.

Erkölcsei és anyagi támogatása nélkül
nem valósulhatott volna meg ez a kiadvány.

Hajós, 2004.

Harmath Lajosné
nyugdíjas tanítónő
a Magyar Néprajzi Társaság tagja 30 éve

Tartalomjegyzék

Ajánló sorok Harmath Lajosné Vöröss Kornélia kötetéhez.....	5
Bevezető	7
Mendikáló, kántáló, karácsonyt köszöntő énekek.....	15
Templomi énekek	73
Egyéb karácsonyi énekek	123
Függelék	138
Betűrendes dallam mutató	143
A dallamok gyűjtési helyei	146
A dallamok adatközlői.....	147

A Gyurcsó István Alapítvány Könyvek sorozatban megjelent:

1. *Vigan zengjetelek citorák*
Csallóközi betlehemes játékok és mendikák, gyűjtötte és válogatta: Ág Tibor, 1992
2. Marczell Béla: *A Csallóköz hiedelemvilága*, 1994
3. Cséplő Ferenc: *Réte - bátya és menedék*
Helytörténet két egyházi könyv köré építve, 1995
4. *Bíborpiros szép rózsza*
Népzenei gyűjtés Peredről, a dallamokat válogatta: Ág Tibor, 1996
5. Tánccs Tibor: *Ötven éve történt*, A kitelepítés és a deportálás története Nagymenyeren, 1996
6. *Ázik, nem fázik*, A nagyabonyi népdalkör legkedvesebb dalai, 1996
7. *Legendák és tények Nagymenyeri városának történetéből*, Tánccs Tibor: A nagymenyeri Mátyás legendák; Henkey Gyula: A nagymenyeri magyarok etnikai embertani képe, 1997
8. Barsi Ernő: *Tanácsok népdalcsokrok összeállításához*, 1997
9. Marczell Béla: *Naptár és néphagyomány*, Csallóközi népszokások, 1997
10. Zalabai Zsigmond: *Koszorúk*, 1998
11. Nagy Iván: *Erősíteni szíveket*, Balony község népzenei monográfiája, 1998
12. Szőke István: *A bábjátás ábecéje*, Az ujjtól a marionettig, 1998
13. Varga László: *Az első lépések*, A Csemadok Nagymenyeri Szervezetének és a Nagymenyeri járás Csemadok-szervezeteinek története, 1999
14. Himmler Zsófia: *Mindentlátó királylány*, Népmesedramatizációk gyermekbábcsoporthoz, 1999
15. Ág Tibor: *Felsütött a Nap sugára*, Kelet-Szlovákiai népdalok, 1999 (MC melléklettel)
16. Metzner Valéria: *Emlékezés*, A Csemadok rétei szervezetének megalakulása és tevékenysége napjainkig, 1999
17. Móser Zoltán: *Körülvesznek engem a dalok*, (A népdalgyűjtő és népdalíró Czuczor Gergely), A hét szabad művészet könyvtárával (Zsámbéki Apor Vilmos Katolikus Tanítóképző Főiskola) közös kiadásban, 2000
18. Presinszky Lajos: *Felső Csallóközi arcképcsarnok*, 2000
19. *Akkor sirassatok engem* (Katona Pista összegyűjtött nótái), 2000
20. Lement a vacsoracsillag, Bartók Béla születésének 120. évfordulója alkalmából, Válogatás az 1910-es év nagymenyeri gyűjtéséből, Összeállította Ág Tibor, 2001
21. Sidó Zoltán-Őszi Irma: *Ötven év szolgálat*
A Csemadok tevékenysége az Érsekújvári járásban (1949-1999), 2001
22. Ág Tibor: *Csináltassunk hírhangot*, Nyitra-vidéki népbaldák, 2001 (CD, MC melléklettel)
23. Vas Ottó: *Hogyan tanuljunk verset, prózát?* Előadók és felkészítők kézikönyve, 2001 (MC melléklettel)
24. Henkey Gyula: *A Csallóközi magyarok etnikai embertani képe*, Alistál környéke, Bős, Nagymenyeri, Csallóközi összefoglaló tanulmány, 2002
25. Varga László: *Béke poraikra*, Az 1. és a 2. világháború áldozatai és hősei Nagymenyeren, 2002
26. Csiba Lajos: *Őszi szarvasbögések, tavaszi szalonkázások*, Csallóközi vadásznapló, 2002
27. Borsi Ferenc: *Mi vagyunk a rózsák*, Az érzékenység képi ábrázolása a magyar népdalokban, 2003
28. Tánccs Tibor: *Az öreg juhász szép meséje és más elbeszélések*, 2003
29. Ág Tibor: *Semmit sem vettettem Nyitra városának*, Nyitra-vidéki magyar népdalok, 2004
30. Varga László: *Kultúránk szolgálatában*, A Nagymenyeri körzet Csemadok szervezeteinek kialakulása és fejlődése, 2004
31. Köszöntjük a Jézuskát, Régi karácsonyi énekek a Felvidékről, gyűjtötte és válogatta Hramath Lajosné Vöröss Kornélia, 2004

Gyurcsó István Alapítvány hangzóanyag-sorozat:

1. Ág Tibor: *Felsütött a Nap sugára*, MC, 2000
2. Ág Tibor: *Csináltassunk hírhangot*, MC-CD, 2001
3. Vas Ottó: *Hogyan tanuljunk verset, prózát?*, MC, 2001
4. *Bíborpiros szép rózsza*, a népzenei vetélkedő országos gálaműsorának élőfelvétele, MC, 2002
5. Bárdos Ágnes: *Tánc-lánc*, MC-CD, 2002
6. *Semmit sem vettettem Nyitra városának*, Nyitra vidéki magyar népdalok, CD, 2004

Ez a könyv a

VALEUR KFT
NYOMDÁJÁBAN

készült

929 01 Dunaszerdahely (Dunajská Streda)
Múzeum u. 208/4
Telefon, fax: (0)31 551 72 19, 551 72 18

A KIADÓ CÍME:

Csemadok Területi Választmánya, Dunaszerdahely
P. O. BOX 16., Bacsákova 240/13., 929 01 Dunajská Streda
Tel: +421/31/552 24 78
Fax: +421/31/550 98 30
E-mail: huszar@csemadds.sk
WEB INFO: www.csemadok-dsz.sk

A borító fotóját – Betlehemes angyalok – Harmath Lajosné Vöröss Kornélia
készítette Hajóson, 2000-ben.

A borító hátsó oldalának fotóját Spahl Vilmos készítette, 1981-ben.

Harmath Lajosné Vöröss Kornélia (Hajós)

Köszöntsük a Jézuskát!

Régi karácsonyi énekek a Felvidékről

ISBN 80 – 89001 – 30 – 0

Kiadta a Csemadok Dunaszerdahelyi Területi Választmánya • A kiadásért a Csemadok területi választmányának titkára, Huszár László felel • Kottagrafika: Huszár Ágnes • A nyomdai előmunkálatok Dunaszerdahelyen, a Csemadok területi választmányán készültek • Megjelent 1000 példányban • Nyomta a Valeur kft nyomdája, Dunaszerdahelyen, 2004-ben

„Majd én mondok egy nótát, egy nótát,
Köszöntsük a Jézuskát!”

(Kántáló ének Diószegről)

A gútai születésű Harmath Lajosné Vöröss Kornélia hajósi
nyugdíjas tanítónő gyűjteménye.

Bény
— Bodrogszerdahely
Borsi
Diószeg
Gúta
Hidaskürt

Nagyfödémes
Nagymácséd
Naszvad
Szenc
Vámosladány
Várkony

ISBN 80-89001-30-0

9 788089 001309